

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

12^E JAARGANG

WOENSDAG 19 JANUARI 1927

No. 577

INHOUD.

HET GEHEIM VAN EEN HOOGEN LOONSTANDAARD door <i>Ir. C. F. Stork</i>	Blz. 52
De verlaging van het Belgisch disconto door <i>Mr. R. van Genechten</i>	55
De Russische graanuitvoer door <i>Jan Schilthuis</i>	56
De Gouvernementsautodiensten in Nederlandsch-Indië door <i>S. A. Reitsma</i>	57
De Paradox der steeds groeiende Chineesche douaneopbrengst door <i>Thos. T. H. Ferguson</i>	60
De Rijksmiddelen.....	60
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De toekomst van Siberië door <i>Geh. Reg. Rat Georg Cleinow</i>	62
De Engelsche handel en de kolenstaking door <i>F. W. Forge</i>	63
AANTEKENINGEN:	
Het disconteeren van buitenlandsche accepten door de Nederlandsche Bank.....	64
Indexcijfers van scheepsvrachten.....	65
MAANDLIJFERS:	
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank.....	65
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam.....	65
Statistisch Overzicht van den economischen toestand van Nederland.....	66
Overzicht der Rijksmiddelen.....	67
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	67—74
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra*.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbuis; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.*

Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—, Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.*

18 JANUARI 1927.

Ook deze week bleef het aanbod van geld zeer ruim. De prolongatierente daalde verder tot 2½ pCt. en de rente voor particulier disconto liep van 3¹/₁₆ tot 2¾ pCt. terug. Hiermede was voorloopig het laagste punt bereikt, want slechts enkele posten konden tot dezen koers plaatsing vinden en later werd weder 2⁷/₈ en 2¹⁵/₁₆ pCt. betaald; slot 2⁷/₈ pCt.

* * *

Het opereerend kapitaal van De Nederlandsche Bank bewoog zich gedurende de afgelopen week wederom in dalende richting. De post binnenlandsche

wissels verminderde van f 81,8 miljoen tot f 75,4 miljoen. De beleeningen bleken met f 2,6 miljoen te zijn afgenomen.

De voorraad gouden munt daalde met een kleine f 100.000. Het hoofd muntmateriaal vertoont een stijging van f 1,2 miljoen. De zilvervoorraad klom met een goede f 400.000. De post papier op het buitenland noteert f 900.000 hooger dan verleden week, terwijl de diverse rekeningen onder het actief een daling van f 15,5 miljoen te zien geven.

De biljettencirculatie liep met f 19,3 miljoen terug. Het tegoed aan het Rijk klom met f 1,9 miljoen. De rekening-courantsaldi van anderen vertoonden een teruggang van f 5,5 miljoen. Het beschikbaar metaal-saldo steeg met f 6,1 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt 52.

b

* * *

i'

De wisselmarkt was weder tamelijk stil, hoewel de omzetten wel iets grooter waren dan de voorafgaande weken. Dollars bleven vrijwel onveranderd, daarentegen waren Ponden vaster in verband met de veel ruimere Nederlandsche geldmarkt en vastere discontokoersen in Londen. Geopend op 12,12%, werd Vrijdag 12,14 betaald. Slot 12,13¹/₁₆ op inzakkende discontokoersen in Londen. Marken waren opnieuw flauwer. Woensdag werd voor 59,26½ afgedaan; daarna trad op geldvraag voor de medio een herstel in tot 59,40; slot 59,36 aangeboden. Parijs was deze week vaster. Van 9,89 kon de koers langzaam stijgen tot 9,94. Daarentegen waren Lires aanvankelijk zeer flauw. Krachtige steun deed den koers echter weder spoedig herstellen. Overigens valt nog te vermelden een nieuwe rijzing van Madrid tot ca. 40,25 en een stijging van Oslo tot 64,20.

LONDEN, 17 JANUARI 1927.

De geldmarkt ontdeed zich verleden week zonder eenige moeite van de schuld aan de Bank van Engeland en was ook na de afbetaling nog vrij ruim voorzien, zoodat de geldkoersen, die eerst aantrokken, tegen het einde der week zeer gemakkelijk werden.

Uit den bankstaat bleek Donderdag dan ook, dat het tegoed van de markt grooter was dan algemeen verwacht was.

Onder den invloed van geld werd disconto tegen het einde der week zeer flauw op 4¹/₁₆—¹/₈ voor 3-maands prima bankaccepten. Door de verlaging van het officieel disconto in Berlijn vertrouwt men, dat belangrijke bedragen van het in de eerstvolgende weken hier arriveerende goud uit Zuid-Afrika naar de Bank van Engeland zullen afvloeien en dus de kans op eene spoedige verlaging van het officieel disconto hier zal vergrooten.

Buitenlandsche valuta's zeer stil.

HET GEHEIM VAN EEN HOOGEN LOONSTANDAARD.

Onder bovenstaanden titel is de Hollandsche vertaling verschenen van een Engelsch boekje, dat ons wel onder bijzondere omstandigheden ter lezing aanbevolen wordt.

Twee jonge mannen, Bertram Austin en W. Francis Lloyd, hebben in het laatst van 1925 de Vereenigde Staten bezocht en daar het fabriekswezen bestudeerd. Als resultaat van dit bezoek meenen zij aan hun eigen volk de blijde boodschap te kunnen brengen van het voorbeeld van een industrie met hooge loonen gepaard aan lage productiekosten en dit voorbeeld zal h.i. in Engeland moeten worden nagevolgd.

Het Engelsche boekje werd bij het publiek ingeleid door den hoofdredacteur van The Economist, Walter T. Layton, die zoo geïmponeerd is door wat hij zelf van Amerika kent en de jonge ingenieurs daarover schreven, dat hij hun boekje van merkwaardig belang noemt en met een herinnering aan den ouden tijd, toen 's morgens vroeg de menschen door een porder werden gewekt, hoopt, dat deze jonge mannen door hun boekje de rol van porder voor de Britsche industrie zullen kunnen vervullen.

De Hollandsche vertaling wordt geestdriftig bij het publiek ingeleid door niemand minder dan Mr. P. J. C. Tetrode, Directeur van de Nederlandsche Bank, die het boekje als een stormklok hoort, die over Groot-Brittannië dreunt en meent, dat het geluid van de noodklok, die de schrijvers deden kleppen, ook zijn echo zal vinden in zeer vele Nederlandsche ooren. Ziet men nog ten slotte, hoe het boekje voor de ramen onzer winkels voorzien is van een opvallende korte inhouds-opgave, die zegt:

„Millioenen menschen leven rijk in Amerika en aim hier!

Hoe het anders kan!

Wij moeten omschakelen of wij zijn verloren!”, dan mogen wij wel verwachten hier met iets zeer bijzonders te doen te hebben en de hoop koesteren uit dit boekje voor onze Nederlandsche toestanden veel leering te kunnen trekken. Het onderwerp komt mij in ieder geval belangrijk genoeg voor om er hier een korte beschouwing aan te wijden.

Een bezoek aan Amerika heeft voor ieder technicus of zakenman, vooral voor jonge menschen, iets zeer opwekkends. Men vindt allerlei toestanden en opvattingen van zaken geheel afwijkend van de Europeesche. Het wordt den bezoeker bovendien van alle kanten voorghouden, dat in Amerika alles grooter en beter is dan elders. Geen wonder, dat hij onder de suggestie komt.

De Amerikaansche industrie heeft aan deze jonge Engelschen eenige grondbeginselen geopenbaard, waaronder zij als de meest bijzondere op den voorgrond stellen:

1. Belooning en bevordering van het personeel alleen naar verdienste en bekwaamheid.
 2. Voordeelen van lage prijzen met grooten afzet.
 3. Snellen omzet bevorderen, waardoor weinig kapitaal wordt vereischt.
 4. De productie-capaciteit per arbeiders-eenheid kan onbegrensd worden vergroot, wanneer men genoeg gebruik maakt van tijd en moeite sparende hulpmiddelen.
 5. Stukloon, geen tijdloon.
 6. Hooge loonen betekenen niet noodzakelijk hooge goederenprijzen.
 7. Het belang der gemeenschap is, dat men zich beweegt in de richting van verhooging van loonen met verlaging van prijzen.
- Bovendien vestigen zij de aandacht op de volgende punten:
8. Vrije uitwisseling van ideeën tusschen concurrerende lichamen behoort te worden bepleit.
 9. Elimineeren van tijd- en krachtverspilling is een

hoofdfactor bij het bereiken van nationale welvaart.

10. Het is van gewicht zooveel mogelijk te zorgen voor de welvaart der employé's.

11. Navorsching en proefondervindelijk werk zijn voor den vooruitgang van het allergrootste belang.

Deze verschillende punten worden nader besproken en wij willen de schrijvers daarbij op den voet volgen.

Tegen het eerste zal in beginsel wel niemand bezwaar hebben. In verband met ons aanhangige uitvoerige en alles regelende wijzigingswetsontwerp op de Naamlooze Vennootschappen, is het wel aardig te lezen, dat men in Amerika meent, dat die organisaties dan het meeste succes hebben, als door den Raad van Commissarissen één persoon met bijna onbeperkt gezag wordt bekleed. Deze bestuurder moet niet bloot staan aan de critiek van afzonderlijke commissarissen. Bij de keuze van zijn personeel moet hij zeer streng zijn en alleen op eigen verantwoordelijkheid handelen. Aan den anderen kant moet het voor ieder lid van het personeel bij genoegzame bekwaamheid mogelijk zijn tot de hoogste betrekkingen te worden bevorderd. Ten gevolge van een en ander meenen de schrijvers, dat vele vergelijkenderwijs jonge menschen een verantwoordelijke positie hebben verkregen.

Naar mijne meening staat een en ander in innig verband met de betreffende jonge, maar buitengewoon vlugge industriele ontwikkeling in de V. S., die in korten tijd vele bijzondere menschen op den voorgrond moest brengen.

Als recapitulatie vertellen de schrijvers:

„De Amerikaansche ondernemers voelen geen gewetensbezwaren, als zij hun bedrijf bevrijden van onbekwame elementen.”

Het is waar, dat wij in dit opzicht in Europa en vooral in ons land wat scrupuleuzer en minder gemakkelijk te werk gaan dan men in Amerika doet. Daarbij speelt echter een groote rol, dat daar de reserve van flinke en bekwame krachten grooter is dan hier in Europa, en veel grooter vooral dan in een klein land als het onze. Ook indien men ten onzent even weinig scrupuleus zou willen zijn als in Amerika, zou men zichzelf dikwijls straffen, omdat men in plaats van de minder bekwame elementen, waarvan men zich meende bevrijd te hebben, misschien nog wel eens zijn toevlucht zou moeten nemen tot onbekwame.

Het tweede punt is zeker een der belangrijkste. Natuurlijk, zou ik bijna zeggen, komen wij hier bij Ford terecht. „Ford und kein Ende”, kan trouwens voor een groot deel van het boekje als motto gelden en dit is volkomen natuurlijk, want de meeste daarin getrokken conclusies slaan op „massa”-fabricage. Vermeerderde productie beteekent vooral dan verlaagde productiekosten. Met lagere winst per stuk is vooral dan bij een grooter omzet een grooter totale winst mogelijk. Daarbij kan het dan voordeelig worden voor een onderneming om fabricatie van onderdeelen ter hand te nemen, waar men vroeger niet aan kon denken, enz.

De Ford Motor Cy. met haar pl.m. 200.000 werklieden is hiervan zeker wel het grootste voorbeeld. Wij kunnen het in ons land in het klein zien bij de Philips-fabrieken. De schrijvers wijzen erop, hoever het proces van massafabricage voor allerlei onderdeelen, die genormaliseerd zijn, bij Ford is voortgezet. Zij noemen zelfs een aantal onderdeelen, die bij goede normalisatie in massa vervaardigd kunnen worden, en het is zeker nuttig hierop te wijzen, maar het trekken van conclusies met het oog op onze toestanden blijft toch uiterst gevaarlijk.

Over punt 3 zal wel iedereen het weer eens zijn, maar bij de behandeling van het vierde punt speelt de Amerikaansche suggestie den schrijvers wel wat heel sterk parten. Zij beweren niet minder dan dat er door de voortdurende uitvindingen, etc. in Amerika zeer duidelijk is te zien, dat er geen grens te stellen is aan hetgeen een mensch kan produceeren. Dit is dezelfde redeneering, die door geestdriftige werktijdverkorters

wordt gevolgd om over den 8-urigen arbeidsdag heen een normalen arbeidstijd van 2 of 3 uur per dag als mogelijk te bepleiten, zonder dat men voor onvoldoende productie bevreesd behoeft te zijn.

Nu is het ongetwijfeld waar, dat men op het gebied van massa-fabricage zeker door arbeidsbesparende machines een eind weegs komen kan, hoewel ook daar een grens wordt bereikt, maar dit geldt alleen voor een deel van de productie. Om verschillende nader te noemen redenen is dit gedeelte in Amerika bijzonder ontwikkeld. Daar men echter bijv. stoomschepen of stoomturbines en ketels, die in schepen en moderne centrales gebruikt worden, of — in de oude wereld — artikelen als locomotieven, om slechts een enkel voorbeeld te noemen, niet als massa-artikelen kan beschouwen en deze dus ook niet als zoodanig kan fabriceren, geldt daarvoor de mooie theorie van de schrijvers niet.

De schrijvers meenen bijv., dat voor een locomotief-fabriek door het gebruik maken van betere machines en hulpmiddelen, een loonsverhoging van 50 pCt. mogelijk zou zijn, omdat door daling van de algemeene onkosten de productiekosten zoodanig zullen dalen, dat het den fabrikant niet moeilijk zal vallen zijn werkplaats met locomotieven te vullen. Hij zal dan nogmaals zijn loonen kunnen verhogen. Zulke opmerkingen nu zijn, dunkt mij, wat al te naïef! Wie maar iets weet van onze Europeesche toestanden en eischen in dit bedrijf, meesmuilt bij dergelijke fantasieën. De schrijvers komen in dit verband dan nog met eenige voorbeelden van massaproductie in fabrieken en kantoren. Dit alles ziet er op papier heel aardig uit, maar is voor den deskundige aan deze zijde van de zee weinig overtuigend, daar hij weet, dat niet ongestraft een deel der kosten van de fabricage te zeer kan worden verhoogd, zonder dat het geheele onkostenpeil in belangrijke mate stijgt. Alleen waar massa-fabricage op Ford's schaal mogelijk is, worden de consequenties wat anders.

Het vijfde beginsel houdt in, dat de arbeiders, waar dit mogelijk is, een loon moeten ontvangen in evenredigheid met hun prestaties. De noodzakelijkheid van stukloon en wat daarmee moet samengaan, wordt in Engeland en ook hier in ons land algemeen erkend door hen, die de leiding der productie hebben, maar veelal ontkend door hen, die de werklieden leiden. Men behoeft hier slechts te denken aan de heftige werkstakingen, die in Engeland over tarief-vraagstukken zijn gevoerd, en aan den strijd, waartoe op het oogenblik een deel der metaalbewerkers hier te lande wordt aangevuurd, om te weten, dat de Europeesche neigingen liggen in de richting van nivelleering van loon en niet in die van hogere betaling aan de meer uitstekende werkers. Het kan niet genoeg gezegd worden en het is goed, dat de Engelsche schrijvers dit punt krachtig op den voorgrond stellen, dat betaling naar prestatie noodig is.

Eigenaardig is het in dit verband, dat juist in de Fordfabrieken niet op stukloon wordt gewerkt en dat de werklieden daar in verschillende categorieën vaste dagloonen hebben. Het tempo van hun arbeidssnelheid wordt daar bepaald door de machine. Wie niet mede kan komen, is onbruikbaar. Dit is een der dingen, die het werk bij Ford en dergelijke fabrieken weinig aantrekkelijk maken en men moet het wel aan een te wat overdreven geestdrift van deze bezoekers aan de Amerikaansche industrie toeschrijven, dat zij zelfs het werk in de Fordfabrieken niet onaangenaam vinden voor de werkers. De Ford-methode heeft natuurlijk groote voordeelen, waarbij men de nadeelen in den koop kan nemen, maar het is toch beter, deze als nadeelen te blijven signaleeren dan ze als voordeelen voor te gaan stellen. Het geweldige arbeidersverloop in de Fordfabrieken wijst trouwens in dezelfde richting.

De schrijvers zijn verder ook veel te hoog gestemd, als zij tot de conclusie komen, dat wij uiteindelijk in een industrieel paradijs zullen belanden, als handen-

arbeid volledig uitgeschakeld is. Dat wordt dan toch wel een vervelend paradijs!

Over de punten, onder 8, 9, 10 en 11 genoemd, kan ik kort zijn. De aandacht wordt daarin gevestigd op eenderdaad wenschelijke en ten deele ook hier uitvoerbare dingen. Ook over het belang van een goede en in allerlei opzichten veel te verbeteren distributie worden goede dingen in dit boekje gezegd, evenals over financiering en de waarde van kartelvorming met het doel de prijzen te brengen op een niveau, waarbij een winstgevende productie mogelijk is.

Waar de schrijvers vertellen over wat zij noemen „verbruik tot het punt van verzadiging”, voeren zij ons terug tot het tweede en mede tot het zesde en zevende grondbeginsel, de kardinale punten, in den titel van het boekje aangegeven.

Het komt mij voor, dat de schrijvers niet juist hebben begrepen of ten minste niet juist hebben weergegeven, wat in Amerika eigenlijk op deze punten aan de orde is en dat daarom hun conclusies voor Engeland, en, wat betreft de Hollandsche vertaling, voor ons eigen land niet te aanvaarden zijn!

Hun conclusies zijn m.i. onjuist, maar zullen bovendien, als ze onweersproken mochten blijven, niet onbedenkelijke gevolgen voor de ontwikkeling der toestanden ten onzent kunnen hebben. De redeneering is, dat Amerika ons leert, hoe men met voordeel hoge loonen kan betalen, omdat daardoor de behoeften der werklieden en dus van het grootste deel der consumenten geprikkeld worden. De consumptie stijgt dan, waardoor de productie noodzakelijk verhoogd moet worden, hetgeen, zooals wij reeds hoorden, geschiedt door verhoging van loonen. Waar de schrijvers betoogen, dat het verzadigingspunt in dit proces eigenlijk tot in het onbegrensde kan worden verhoogd, is daardoor ook geen grens aan de hoogte van de loonen gesteld! Niet alleen, dat de werkloosheid zal verdwijnen, maar de toenemende bevolking zorgt ook voor groter consumptie, dus groter productie, hogere loonen, etc., etc.

De fouten in deze redeneering zijn, als men ze consequent doorvoert, voor ons duidelijk, maar het loont de moeite na te gaan, waarom zelfs een industrieel genie als Ford in die richting ging of ten minste heet te denken.

De Amerikaansche industrie werkt in vergelijking met de Europeesche in verschillende opzichten onder uiterst gunstige, in andere echter onder ongunstige omstandigheden. Zij beschikt over vele grondstoffen in onbepaalde mate en heeft een geweldig binnenlandsch afzetgebied, dat vooral in tijden van door immigratie sterk toenemende bevolking, onverzadigbaar scheen. Daar de vraag naar werklieden bij de snelle ontwikkeling op landbouw- en nijverheidsgebied steeds groter was dan het aanbod, moesten de loonen stijgen en werden de productiekosten hoog.

Den buitenlandschen invoer, die gevaarlijk werd, belemmerde men door hooge invoerrechten. Daardoor werden de levensonderhoudskosten verhoogd en diensgevolge moesten de loonen wederom stijgen. In landbouw en nijverheid heeft dit geleid tot uitvinding en fabricage van arbeidsbesparende machinerieën. De geheele nijverheid ontwikkelde zich in die richting en zoo is in dit groote land met zijn ontzaglijke natuurlijke hulpbronnen en met een nog betrekkelijk kleine bevolking, de industrie tot een overal elders ongekende ontwikkeling gekomen. Zij heeft zich echter juist in verband met de hooge loonen moeten ontwikkelen in de richting van massa-fabricage. Zij kon dit doen wegens de groote binnenlandsche markt en heeft steunende op die basis en de daarin opgedane ervaring ook een buitenlandschen afzet, maar voornamelijk van specialiteiten als: werktuigen voor de metaalbewerking, landbouwwerktuigen, etc., weten te verkrijgen. In de latere jaren is daarbij, wat den export betreft, die van automobielen gekomen; ook deze is echter nog altijd klein in vergelijking met den

binnenlandschen afzet. Daarentegen zijn de prijzen van artikelen, die niet in massa vervaardigd kunnen worden, hoog en zelfs de prijzen van verschillende artikelen uit de metaalnijverheid en scheepsbouw, textielgoederen en vele andere zijn veel hooger dan de Europeesche, zoodat daarvoor dan ook export is uitgesloten.

„Ondanks”, niet „ten gevolge van” de hooge loonen bestaat dus in de V. S. door een complex van gelukkige omstandigheden de mogelijkheid de productie op hoog peil te houden. Volmaakt veilig voelt men zich echter niet, wat de loonhoogte betreft: op het oogblik wordt de immigratie kunstmatig belemmerd, waarin het bewijs te vinden is, dat men zelf bevreesd is bij grooter aanbod van werkkrachten den hoogen loonstandaard niet te zullen kunnen handhaven.

Wanneer me ons nu de hooge loonen van Amerika ten voorbeeld stelt, handelt men eenigszins als de protectionist, die op grond van de ondervinding, dat dure landen dikwijls welvarende landen zijn, meent, dat het goed is de levensbehoeften duurder te maken om daardoor de welvaart te verhoogen!

Hooge loonen zijn, niemand zal het ontkennen, een voordeel voor de geheele bevolking en voor de welvaart van deze. Is het dus mogelijk deze hooge loonen te betalen, dan komt dit ook aan de industrie ten goede, maar dat men kunstmatig behoeften zou moeten gaan stimuleeren om daardoor de productie te kunnen uitbreiden en hoogere loonen te kunnen betalen, is economisch gesproken een dwaasheid en een spel van korten duur. De redeneering van Ford, waarop men zich dan baseert, is, dat men in deze richting alles kan doen en door zijn geweldige organisatie is dat hem met zijn artikel tot op zekere hoogte mogelijk gebleken. Toen hij echter tot kunstmiddelen zijn toevlucht moest nemen als afbetalingen op langen termijn, — kunstmiddelen, die men helaas ook hier te lande is gaan toepassen in den kleinhandel —, heeft deze methode volgens Ford zelf reeds fiasco gemaakt!

Wanneer men voor Europa en speciaal voor ons land de theorie van hooge loonen, die lage productie-kosten zouden beteekenen, tracht aan te prijzen, zijn de gevolgen daarvan in verschillende opzichten zeer gevaarlijk te achten.

In Engeland, waarvoor dit boekje geschreven werd, zal men, zij het ook in beperkte mate en met voorzichtigheid, meer dan thans de Amerikaansche fabricatiemethodes kunnen navolgen. Er valt daar ook heel wat te verbeteren op de wijze, door de schrijvers van dit boekje in verschillende hunner stellingen aangegeven, zonder dat men op de uitwerking der hooge-loonen-theorie behoeft te wachten.

Maar wat ons eigen land betreft: onze industrie kan zich slechts in enkele gevallen in de richting van massafabricage ontwikkelen. Overneming van de geraffineerde Amerikaansche methodes, daarbij is in bijna alle gevallen geheel uitgesloten. Wel geldt ook voor onze industrie, dat zij zich in allerlei opzichten alleen dan zal kunnen ontwikkelen, als zij in staat is haar productiekosten te verlagen.

Zeker zitten te hooge productiekosten, soms zelfs niet voornamelijk in loonen, al is het natuurlijk denkbaar, dat in de meeste onzer industrieën het loon-niveau nog ver ligt boven dat van het buitenland, waarmede wij moeten concurreeren. Onze kosten kunnen in de meeste gevallen alleen verlaagd worden door verhoogde productie; daarvoor is echter uitbreiding van het productie-apparaat noodig en ook met toepassing van de beste arbeidsmethodes, ontkomt men dan niet aan vermeerdering van het aantal werklieden. Zoo lang nu de werklieden in openbare en niet-concurrerende bedrijven op kosten der belastingbetalers en ten deele der koopers loonen betaald krijgen, die ver boven de loonen liggen, welke de industrie, die wel moet concurreeren, kan betalen, stuit men op de moeilijkheid, dat deze zich niet op rendabele wijze kan uitbreiden. Daarbij komt, dat haar productiekosten in

ongunstigen zin beïnvloed worden door de gevolgen van de bovengenoemde goedgeefsheid in den vorm van hooge belastingen, door de financieele gevolgen van sociale maatregelen en van den kostbaren en averechts werkenden werkloozensteun.

Men behoeft slechts de zuiver industrieele kapitaal-emissies voor het binnenland in de laatste jaren na te gaan, men behoeft maar eens te onderzoeken, hoe het staat met de financieele positie van tal van bedrijven om in te zien, dat de toestand van onze industrie niet bepaald door toepassing van de hooge-loonen-theorie te verbeteren valt!

Neen! Op de andere door mij genoemde punten wringt de schoen en als op den omslag van het hier besproken boekje te lezen staat: „Wij moeten ons schakelen of wij zijn verloren”, dan is deze waarschuwing niet in den wind te slaan, maar mijn ernstige vrees is, dat; zij die dit boekje, evenals de rapporten van de op kosten van de Daily Mail naar de V. S. uitgezonden arbeiders-delegatie, lezen, door die geschriften en onder den invloed der Amerikaansche suggestie in de eerste plaats de conclusie zullen trekken en deze in wijden kring propageeren, dat het dwaasheid is over te hooge loonen te spreken. Speciaal ook dwaas en bekrompen gaat het dan heeten te wijzen op de te hooge loonen in de openbare bedrijven, te waarschuwen tegen den invloed van die te hooge loonen op de ontwikkelingsmogelijkheid onzer industrie, enz.

Als mijn vrees ijdel mocht zijn, als men zich niet in de eerste plaats zal vastklampen aan de loon-theorie van hen, die ons Amerika ten voorbeeld willen stellen, kan men uit dit boekje overigens veel goeds leeren en veel wat noodig is ook voor onze industrie. Ik wil dit in het kort samenvatten:

Goede arbeidsmethodes, ook in de richting van normalisatie en massa-fabricage.

Vergrooting van productie om daardoor de kostprijzen te doen dalen.

Loon naar bekwaamheid en prestatie, dus geen drang naar nivelleering van loonen onder het motto van gelijke betaling, waarvan verhooging der loonen van de minst bekwamen ten koste van die der meer bekwame menschen het gevolg is. Studie en toepassing van de loonsystemen, waarmede dit het best te bereiken is.

Waar het kan, verbetering van loon in verband met behaalde winst, ook als correctief op de fouten elk loonstelsel aanklevende.

Bevordering van goede verhoudingen tusschen hen, die in de industrieele ondernemingen moeten samenwerken. Hiertoe behoort ook de bevordering van bijzondere maatregelen, die kunnen strekken tot meerdere welvaart, aangenamer leven, zekerheid voor de toekomst in de kringen van beambten en werklieden. In dit verband moet de vakverenigingspolitiek zich zoodanig wijzigen, dat zij niet alleen op strijd, maar in de eerste plaats op samenwerking gericht is van allen, die in het productie-apparaat een rol spelen.

Samenwerking van de industrieelen ter behartiging van gemeenschappelijke belangen.

Niet in verband met de mededeelingen over de Amerikaansche industrie, maar wel als volstrekt noodzakelijke verbetering van den toestand hier te lande en elders, acht ik met velen gewenscht de verspreiding van juistere en betere denkbeelden op economisch en industrieel gebied dan thans helaas bestaan, ook in kringen, waar men dit niet zou verwachten.

Internationaal zouden die juistere denkbeelden moeten leiden tot terugkeer van den fatalen weg, waarop het protectionisme ons leidt, tot wegneming van de beletselen, die groote en kleine naties elkaar thans in den weg leggen. Het Amerikaansch protectionisme is in dat enorme gebied mogelijk en al is het niet juist, dat de levenskosten er niet veel hooger zouden zijn dan in Europa, het is wel waar, dat door de hooge Amerikaansche loonen het levenspeil voor de werklieden ten deele — lang niet in alle opzichten! —

hooger is dan hier. Men mag echter hieruit niet de conclusie trekken, dat het Amerikaansch protectionisme voor hier aanbevelenswaardig zou zijn, tenzij men dan eerst mocht gekomen zijn... tot de V. S. van Europa.

C. F. STORK.

DE VERLAGING VAN HET BELGISCH DISCONTO.

Het is langzamerhand ook wel in het buitenland bekend geworden, dat de stabilisatie van den Belgischen franc door de regering van den heer *Francois* zich niet wezenlijk onderscheidt in hare methode van de mislukte stabilisatiepoging, die de regering *Poullet* heeft trachten door te voeren. Dit wordt in België door voorstanders der laatste wel eens aangehaald tot bewijs, dat de eerste poging nog zoo verkeerd niet was, en dat zij slechts mislukt is ten gevolge van de politieke oppositie der banken. Dit is een zeer zwak argument, want wat bij de regering *Francois*, als bij eene regering, die geheel de vertegenwoordigster is van de Waalsche exportindustrie, zool niet gedragen door 's lands belang, dan toch consequent is in zooverre het tot versterking van de positie van de heerschende groep bijdraagt, was dit bij de regering *Poullet* allermint. Door gebrek aan programma en aan durf heeft deze niets anders weten te doen dan de geldpolitiek van hare tegenstanders over te nemen, ook zij wilde bij de stabilisatie de belangen der Waalsche industrie onder alle omstandigheden ontzien. Doordat zij aldus in conflict kwam met het belang der groepen, waaruit zij was voortgekomen, heeft zij slechts aarzeland ingegrepen. Daardoor kon zij ten slotte niemand voldoen.

De regering *Francois* heeft toen consequent doorgezet wat de regering *Poullet* begonnen was. Waar zij niet door dezelfde scrupules weerhouden werd, heeft zij het plan tot het einde uitgewerkt en is dan ook de stabilisatie geheel geschied ten koste van de niet handeldrijvende burgerij en van de boeren, met een uitgesproken tendens tot bevoordeeling der exportindustrie:

1o. De oninwisselbaarstelling der schatkistbiljetten, Bolsjewistische maatregel, die men niet van een bankiersregering zou hebben verwacht, bracht de kleine bezitters, voor wie deze schatkistbiljetten het spaarbankboekje vervangen hadden, in groote moeilijkheden. Aan de banken, die schatkistbiljetten bezaten, werd de gelegenheid gegeven hen, binnen de zeer ruime marge van 100 miljoen per kwartaal, in te wisselen. Den gewonen man bleef niets over dan zich de omzetting in spoorwegaandeelen te laten welgevalen. Deze aandelen worden tegenwoordig onderhands in België verhandeld met pl.m. 15 pCt. disagio.

2o. De verhooging der belastingen bestond uitsluitend in het heffen van nieuwe indirecte belastingen, die tegenwoordig zowat 75 pCt. van het staatsinkomen in België vormen.

3o. De positie van de Waalsche steenkoolindustrie werd versterkt door den invoer van Duitse steenkool op rekening van het Dawesplan stop te zetten. Ondanks de toename van den uitvoer ten gevolge van de staking in de Engelsche mijnen en de exportpremie der dalende valuta, werden er geen maatregelen van beteekenis tot regeling van den uitvoer getroffen. Daarentegen werd de uitvoer van landbouwproducten, zelfs van de suikerbieten, aan een stelsel van vergunningen onderworpen, dat bijna op een verbod neerkwam.¹⁾

4o. De stabilisatie richtte zich niet naar de binnenslandsche, maar naar de buitenlandsche waarde van het geld, die op het oogenblik der stabilisatie veel lager was. Ook hier was het oog alleen op het belang der exportbedrijven gericht, die aldus nog een zekeren

tijd van de wisselpremie profiteeren. Het heeft verwondering gebaard, dat men in België meende, desondanks over zoo groote buitenlandsche saldi te moeten beschikken. Immers er was nu geen bijzondere steun voor de stijging der wisselkoersen noodig. 100 Millioen dollar van de staatsleening, plus 35 miljoen dollar van het rekening-courant crediet der buitenlandsche circulatiebanken, lijkt voor een tegengaan der schommelingen alleen, te royaal. Vooral ook omdat de leening, naar men algemeen aanneemt, op zeer onereuze voorwaarden gesloten werd. Ook deze groote leening had echter, zooals het officieuze Belga-agentschap trouwens zelf mededeelde in het communiqué omtrent de stabilisatie, ten doel over ruime hulpmiddelen te beschikken, om den uitvoer te bevorderen.

Door de stabilisatie op basis van de buitenlandsche waarde van den franc kreeg men de handen vrij, om de circulatie in het binnenland uit te breiden, en aldus de inflatie, ditmaal tot het uitsluitend voordeel van de industrie, nog voort te zetten. Dit is dan ook geschied. De circulatie, die 5 Augustus 9144 miljoen bedroeg, was 28 October tot 9940 miljoen gestegen en bedroeg 8 Januari reeds 10.257 miljoen. Het indexcijfer steeg in sympathie hiermede van 520 in het eerste kwartaal van 1926 tot 684 in September en vandaar tot 741 in December. Ruim 1 milliard werd aldus de industrie in dien korten tijd ter beschikking gesteld. Wanneer de communiqués der regering, dat het gevulchte geld in groote hoeveelheid terugkeerde, waarheid bevatten, moet ook dit nog hierbij worden geteld. Ik betwijfel echter of die terugkeer wel groote afmetingen heeft aangenomen.

5o. Het is duidelijk, dat er aan deze nieuwe, industriële inflatie weldra een einde moet komen, wanneer niet heel de stabilisatie, die feitelijk alleen steunt op de groote hoeveelheid deviezen, die beschikbaar zijn gesteld, mislukken zal. Met wisselpolitiek alleen stabiliseert men niet.

Credietbeperking dringt zich reeds sinds lang op. Deze kan alleen op billijke wijze geschieden door discontoverhoging. Hiervan waren echter de Belgische groote banken, waarvan de heer *Francois* zelf een der meest representatieve figuren is, niet gediend, want zij leven van de financiering der exportindustrie en deze meende een dergelijke discontoverhoging niet te kunnen vertragen. Het is waarschijnlijk vanwege een conflict over de discontopolitiek, dat de vroegere gouverneur der Nationale Bank, de heer *Hautain*, het veld heeft moeten ruimen.

De bankiers zien natuurlijk zelf ook wel in, dat er op een zeker oogenblik een einde moet komen aan de verdere uitbreiding der circulatie. Maar zij hebben zich voorgenomen de credietbeperking naar willekeur te regelen door rantsoeneering. Zij hebben in dit opzicht zelfs nog grootschere plannen gehad en de circulatiebank heelemaal willen omzetten in eene „bankersbank”, door de provinciale kantoren op te heffen. Hierdoor zou de rantsoeneering geheel in hunne handen gekomen zijn. Dit is, waarschijnlijk door den tegenstand der socialistische leden der regering, mislukt, maar door de benoeming van den heer *Louis Franck*, die geheel aan hunne zijde staat, zijn zij toch een heel eind in deze richting kunnen gaan.

Het is duidelijk, dat de discontopolitiek onder deze omstandigheden hare beteekenis vrijwel verloren heeft. Er is toch geen vrije credietmarkt meer. Het disconto kan zich nu richten naar het belang der banken. De verlaging, die het buitenland de laatste dagen niet verbazing heeft zien plaats vinden, is waarschijnlijk een gevolg van de verlaging van het Fransche disconto. Men kent de nauwe connecties, die tusschen Belgische en Fransche banken bestaan en die ten gevolge hebben, dat men in dit der beide landen disconteert dat het laagste disconto heeft. Waarschijnlijk hebben de Belgische banken zich geen zaken willen laten ontgaan na de laatste verlaging in Frankrijk.

Het komt mij echter voor, dat de discontoverlaging

¹⁾ Sinds Januari is het vergunningsstelsel voor suikerbieten afgeschaft. De bebouwers ondervinden daarvan weinig baat, daar de campagne geëindigd is.

in Frankrijk samenhangt met de pogingen der regering aldaar om een verdere stijging van den franc tegen te gaan, hem zoo mogelijk te drukken. Het zal interessant zijn na te gaan hoe men het in België klaar zal spelen, terwijl men reeds eenige zwakte op de buitenlandsche markt voor den Belga kan bespeuren, eenzelfde politiek te blijven volgen als een land, dat juist met het tegenovergesteld euvel te strijden heeft.

Het is, in het belang der reeds zoo zwaar beproefde Vlaamsche bevolking, dat door de Belgische stabilisatie zwaar boet voor het gebrek aan energie en durf zijner leiders, te hopen, dat door deze gewaagde geldpolitiek de nog zoo precaire stabilisatie niet weder in nog meerdere mate in gevaar zal komen.

R. VAN GENEHTEN.

DE RUSSISCHE GRAANUITVOER.

Nu sedert eenige jaren Rusland weder optreedt als uitvoerland van graan, is de internationale graanhandel reeds weder geheel gewend geraakt aan het verschijnen van Russisch graan aan de wereldmarkt. Na de verrassing in 1923, toen het eerste Russische aanbod en de voorspelling, dat zeer groote hoeveelheden zouden worden uitgevoerd, het sein gaven tot aanzienlijke prijsverlagingen voor bijna alle graansoorten, is al spoedig gebleken, dat Rusland nog lang niet weder in staat was tot uitvoer op vooroorlogsche schaal. Slechts in beperkte mate heeft het verder de prijsvorming van graan op de wereldmarkt kunnen beïnvloeden, behalve voor gerst, waarvan Rusland van tijd tot tijd weder als vóór den oorlog tot de grootste uitvoerlanden behoort. Sterker dan in den graanhandel zelf trekt de Russische graanuitvoer nog daarbuiten de aandacht. In Nederland is dat den laatsten tijd gebleken, nadat de Russische graanexport-organisatie had besloten hier een verkoopkantoor te vestigen en aan dat besluit uitvoering gaf door de vorming van een Nederlandsche naamlooze vennootschap, te vestigen te Rotterdam. Met grooten nadruk werd in de Nederlandsche dagbladen van dit besluit melding gemaakt, waarbij gewezen werd op de groote waarde daarvan voor de verdere ontwikkeling van de internationale Nederlandsche graanmarkt en het verkeer in onze havens, en met voldoening werd erop gewezen, dat in die nieuwe Russische vestiging een zekere overwinning lag van Nederland tegenover naburige zeehavens, waarvan nieuwe uitbreiding voor onzen handel te verwachten viel. Er mag wel eens op worden gewezen, dat zulke beschouwingen geen geheel juist beeld geven van den loop der gebeurtenissen en van de plaats, welke de Nederlandsche graanhandel in de wereld inneemt. Van ouds is Nederland een goede markt voor Russische tarwe, gerst, rogge en maïs, zoowel voor gebruik in ons land zelf als voor doorvoer naar ons Duitsche achterland aan en nabij den Rijn. In tegenstelling met wat men veelal over den Nederlandschen graanhandel hoort verkondigen, is het voor Nederlandsch gebruik bestemde deel van den invoer zeer belangrijk, terwijl een aanzienlijk gedeelte van Duitschland's aandeel in de Rotterdamsche aanvoeren reeds sedert tientallen jaren door de handen van Nederlandsche kooplieden gaat, die daarbij niet slechts als agent optreden, doch dien handel wel degelijk ook voor eigen rekening drijven. Het aandeel, dat Antwerpen nam in dien handel in Russisch graan naar het Duitsche achterland, bleef ook reeds vóór den oorlog bij den Rotterdamschen omzetten achter, evenals Antwerpen weder meer aandacht wijdde aan graan uit sommige andere uitvoerlanden, waarmee de Nederlandsche relaties niet zoo talrijk waren.

Een zekere verdeling van voorkeur dus, die ook na den oorlog zich weder bleek te ontwikkelen. Gedeeltelijk hing dit samen met de omstandigheid, dat Nederland veel meer dan België een invoerland is van buitenlandsche rogge, van welke graansoort Rusland juist bij de eerste herleving van zijn graanuitvoer

ruime hoeveelheden ter beschikking had. Ouder gewoonte trad dan ook de Nederlandsche graanhandel spoedig weder geregeld op als kooper van Russisch graan, wat er tevens toe heeft meegewerkt, dat voor graan uit Rusland Rotterdam de markt werd, waar en door welke bemiddeling een overwegend gedeelte van de verkoopen naar het Duitsche achterland plaats vond. Nederlandsche handelaren trokken in dien eersten tijd naar Berlijn en deden daar hun inkoop bij het in die stad gevestigde verkoopkantoor der Russische uitvoer-organisatie en spoedig kwamen vertegenwoordigers van het Berlijnsche kantoor en van de later opgerichte Russische vestiging te Hamburg naar Rotterdam, om hun graan aan den man te brengen. De Rotterdamsche graanmarkt bleek een der beste débouchés van Russisch graan en het lag voor de hand, dat de Russische verkoopters aan die markt hun aandacht schonken, meer dan bijvoorbeeld aan Antwerpen, waar de belangstelling voor hun graan geringer was. Evenals ieder verkoper richtten zij zich naar de markt, waar de aangeboden koopwaar het best te plaatsen was en de hoogste prijs kon bedongen worden, en het natuurlijke gevolg van dit alles is geweest, dat Rotterdam werd uitgekozen als de plaats voor definitieve vestiging voor een nieuw Russisch verkoopkantoor. Het nieuwe Russische regime is op het gebied van den graanhandel ontegenzeggelijk een groote verbetering in vergelijking met de vóór-oorlogse tijden. In de plaats van den, afgezien van enkele uitzonderingen, zeer onsoliden Russischen graanuitvoerhandel van vroeger, is een organisatie getreden, die steeds nauwgezet haar contractueele verplichtingen nakomt. Over de kwaliteit van het Russische graan, die vroeger dikwijls aanleiding gaf tot gegronde aanmerkingen, valt niet meer te klagen, en van een bedrijf met voetangels en klemmen is de invoer van Russisch graan in West-Europa geworden tot een gezonden tak van handel. Daarom ziet men dan ook de nieuwe Russische vestiging gaarne in Nederland verschijnen, doch voor onze graanmarkt is zij niet van grooter beteekenis dan de komst van andere groote ondernemingen op het gebied van den internationalen graanhandel, die zich eveneens sedert den oorlog in ons land hebben gevestigd, doch wier komst veel minder de algemeene aandacht heeft getrokken. Toch was ook zij, evenals de oprichting van het nieuwe Russische verkoopkantoor, een bewijs van de uitbreiding, die in de laatste jaren de Nederlandsche markt voor buitenlandsch graan heeft ondergaan. Rustige ondernemingsgeest van den Nederlandschen koopman, aanvankelijk geholpen door de voorkeur, welke van Duitsche zijde getoond werd voor de Nederlandsche havens, en de financieele steun, dien Nederlandsche firma's aan den Duitschen graanhandel konden verschaffen, toen deze zulk een steun nog noodig had, hebben tot de gestadige ontwikkeling van de Nederlandsche positie op de internationale graanmarkt geleid. Antwerpen, Berlijn, Londen, Parijs, Boedapest, Weenen hebben hun omzet in overzeesch graan zien dalen en eigenlijk is het onder de groote graanmarkten van Europa slechts Rotterdam geweest, waar de zaken in omvang en in beteekenis toenamen, zoodat het nu met Hamburg behoort tot de grootste der toonaangevende wereldmarkten. Nog heeft de graanhandel in ons Duitsche achterland zijn vollen omvang van vroeger jaren niet weder bereikt en bovendien betreft de Elzas zoo goed als geen buitenlandsch graan meer over Rotterdam, terwijl naar Zwitserland het graanvervoer in tegenstelling met vroeger vooral zijn weg neemt over Antwerpen, Genua en Marseille. Verdere ontwikkeling van den Nederlandschen graanhandel is dus door herovering van het verloren gegane gedeelte van zijn achterland en bij verdere herleving van den Duitschen handel nog zeer goed mogelijk en belangstelling bij het Nederlandsche publiek voor dien tak van internationalen handel is dus niet misplaatst. De daarbij aan Rusland te wijden

aandacht worde echter niet overdreven. Weliswaar was volgens de laatste Russische cijfers de graanproductie in 1925 in Rusland weder gestegen tot ruim 80 pO. van de opbrengst van 1913, doch de uitvoer is in vergelijking met vroeger nog zeer beperkt. In de jaren 1909/1913 heeft Rusland gemiddeld 10½ miljoen ton tarwe, rogge, gerst, mais en haver uitgevoerd en in het oogstjaar 1923/1924 bedroeg de uitvoer 2½ miljoen ton. Het volgende jaar bracht wegens den ongunstigen oogst van 1924 een veel kleiner totaal, doch in 1925 waren de resultaten van den Russischen oogst beter, zoodat in het seizoen 1925/1926 ongeveer 2 miljoen ton van de zoeveñ genoemde 5 graansoorten kon worden geëxporteerd. In de eerste 6 maanden van het nu loopende oogstjaar (1 Augustus tot 31 December 1926) zijn langs de Russische havens der Zwarte Zee 1,2 miljoen ton uitgevoerd. Uit deze cijfers blijkt, dat de Russische graanuitvoer nog lang niet weder in zijn ouden omvang is hersteld. Hij legt op de wereldgraanmarkt dan ook nog lang niet weder het overwegende gewicht van vroeger in de schaal, behalve een enkelen keer in nu en dan voorkomende korte periodes van dringend Russisch aanbod of voor enkele artikelen zooals gerst, waarvoor Rusland gedurende de laatste jaren meer dan eens de markt heeft beheerscht. Dat echter als regel Rusland nog niet weder tot de toonaangevende uitvoerlanden van broodgraan (tarwe en rogge) behoort, blijkt uit het volgende staatje der gezamenlijke uitvoeren in miljoenen tons van tarwe (en meel) en rogge in verschillende oogstjaren (1 Augustus tot 31 Juli) uit de Vereenigde Staten van Amerika, Argentinië, Canada en Australië, benevens ter vergelijking Rusland. Als laatste vergelijkingsjaar is 1923/1924 genomen, omdat in dat jaar de Russische uitvoer sedert den oorlog het grootst is geweest.

	1923/24	1920/21	1909/1913
Rusland	1.9	—	4.9
Vereenigde Staten.	3.9	10.3	2.4
Argentinië	4.7	1.8	2.3
Canada	9.2	4.4	2.3
Australië	2.1	2.3	1.3

1923 was voor de Vereenigde Staten en 1920 voor Argentinië een slecht oogstjaar, waardoor de uitvoer uit die landen in 1923/24 resp. 1920/21 abnormaal klein was.

Uit het staatje blijkt, hoe ver Rusland nog verwijderd is van de zeer belangrijke positie, die het in de jaren vóór den oorlog innam als leverancier van tarwe en rogge.

Het schijnt echter op den goeden weg te zijn, om zijn productie weder te herstellen op het oude peil, en wanneer dat in de eerstvolgende jaren gelukt, zal het interessant zijn de gevolgen daarvan waar te nemen op den loop der graanprijzen, nu door grooteren verbouw in sommige landen als Canada en Australië de wereldproductie van tarwe buiten Rusland zoo sterk is uitgebreid.

JAN SCHILTHUIS.

DE GOVERNEMENTSAUTODIENSTEN IN NEDERLANDSCH-INDIË

In deze tijden, nu de auto's aan de bestaande ijzeren wegen een vinnige concurrentie aandoen en tal van spoor- en tramwegondernemingen ertoe zijn overgegaan zelf autodiensten te organiseren, 't zij om de concurrenten met hun eigen wapen te bestrijden, 't zij om nieuw vervoer op de bestaande lijnen te brengen, is het wellicht niet ondienstig, na te gaan, waarom in Indië reeds meer dan 20 jaar autodiensten door het Gouvernement geëxploiteerd worden en welke de resultaten zijn, welke daarmede verkregen werden.

Met de autodiensten werd begonnen op de Buitengewesten en wel in de Palembangse Bovenlanden, waar in het begin dezer eeuw het verkeer plaats had middels karren, bespannen met 3 paarden, rijpaarden en sapikarren voor bagage. Voor het verkeer tusschen

Palembang en Moeara Enim zorgde een hekwiel op de Moesirivier, welke in eigendom aan den transportaannemer behoorde. Waar de jaarlijksche uitgaven voor gouvernementstransporten pl.m. f 84.000 bedroegen, stelde de Resident van Palembang, Van Rijn van Alkemade, bij schrijven van 14 Februari 1905 No. 1746/4 voor om ter bezuiniging een automobiel-dienst in het leven te roepen, een voorstel waarmede de Regeering instemde (Missive 1e Gouv. Secretaris van 25 Augustus 1905 No. 2999). Aangezien de benodigde automobielen niet tijdig in Indië konden zijn, sommige wegen verbeterd en eenige ponten voor den overvoer der auto's over de rivieren aangemaakt moesten worden, werd het bestaande transportcontract met den Chineeschen aannemer voor een half jaar verlengd en bij Gouv. Besluit van 29 Juni 1907 No. 19 de Gouvernementsautodienst in de residentie Palembang bij wijze van tijdelijken maatregel ingesteld. Een reglement voor den dienst werd bij besluit van den resident van 23 Juli 1907 No. 587 vastgesteld; Europeesche landsdienaren moesten op hun reizen langs de trajecten waarover de auto's reden $\frac{1}{4}$ te beginnen met Moeara Enim via Batoe Radja naar Moeara Doea, Moeara Enim naar Lahat, Lahat naar Paggar Alam en Lahat via Tebing Tinggi naar Moeara Bliti — zooveel mogelijk van de post- en extra-auto's gebruik maken, waarmede de brieven, pakketten, gouvernementsgoederen en -gelden, indien gewicht en afmetingen dit toelieten, vervoerd werden. Particulieren konden tegen betaling van f 0,25 per KM. met de postauto's meerijsden; voor het gebruik van extra-auto's betaalden zij f 0,50 per KM. en per persoon.

Oorspronkelijk beperkt opgezet en buitengewoon eenvoudig geëxploiteerd, werd de dienst in het Zuidelijk deel van Sumatra zeer langzaam uitgebreid, waardoor in den loop der jaren talrijke verbindingen van het punt waar de Moesi bevaarbaar werd, met de andere plaatsen ontstonden; zoo werd ook de dienst in Benkoelen per 29 Februari 1912 — ingevolge Gouvernements Besluit van 15 November 1911 No. 35 — geopend, waarmede de eerste Dwars-door-Sumatra verbinding was tot stand gebracht.

Was het net, waarover eenmaal 's weeks, een enkele maal tweemaal 's weeks, een geregelde vracht- en postdienst werd onderhouden in 1912 slechts 921 KM. lang, in 1913 werd dit uitgebreid tot 1074 KM. De 5 White Steam Cars, welke in 1906 en de 2, welke in 1909 waren aangeschaft, werden in 1910 en daarna vervangen door Albion van 25 en 40 cwt., 1 Brasier, 1 Spijker en 3 Arbenzwagens.

Een overzicht van het bewerkstelligde vervoer blijkt uit onderstaande specificatie van inkomsten over 1913:

	Gouv.	Part.
Personenvervoer op zitplaatsen ...	f 19.719	f 3.310
„ „ staanplaatsen „ „	4.240	42.726
„ „ in extrawagens „ „	61.034	3.739
	f 84.993	f 49.775
Goederenvervoer	3.269	26.374
Postvervoer	30.371	
Diversen	1.008	
Inkomsten totaal	f 195.790	
Uitgaven „	118.309	
Verschil	77.481	
Afschrijvingen f 24.775		27.351
Rente „ 2.576		
Overwinst	f 50.130	

Pensioenen behoeften tot en met 1913 niet in rekening te worden gebracht, daar het personeel in tijdelijken dienst was. Op den geheelen dienst was toen in totaal f 9.956 verlies geleden; het verlies van half 1907 tot en met 1909 had f 57.240, over 1910 f 36.826 en over 1911 f 6.896 bedragen, de winst over 1912 en 1913 resp. f 40.877 en f 50.130. Bij G. B. van 23 Januari 1914 No. 38 (Stbl. No. 137) werd de dienst definitief ingesteld. Even daarna werden ten behoeve van het vervoer van B. B. ambtenaren in Palembang

4 personenauto's aangeschaft. Dat de dienst zich meer en meer populariseerde moge blijken uit de volgende vervoercijfers:

Aantal reizigers	1912	1913	1914
op zitplaatsen	1.741	2.314	4.287
„ staanplaatsen	6.910	16.235	17.317
in extra-auto's	1.320	1.887	2.604
	9.971	20.436	24.208
Aantal reizigers KM.	652.713	1.291.049	1.856.118
„ goederen ton KM.	—	58.791,55	98.756,55

Het saldo overwinst over het tijdvak 1907 tot en met 1914 steeg in laatstgenoemd jaar van f 9.956 verlies — zie boven — tot f 29.118 winst.

Door de verkregen resultaten aangemoedigd, werd reeds in 1913 overwogen om ook ter Sumatra's Westkust een geregelde autodienst te openen, waartoe last gegeven werd bij G.B. van 5 Juni 1914 No. 1 (Stbl. No. 425). Op 1 Mei 1915 werd de dienst geopend met 5 Arbenz- en 4 Sauerlastwagens alsmede 2 personenauto's en wel op de routes:

- Fort de Kock—Sibolga (383 KM.) (5 maal 's weeks).
- „ —Matoer.
- „ —Fort van der Capellen via Padang-Pandjang.
- „ —Fort van der Capellen via Baso.
- „ —Pajacombo en
- „ —Pajacombo via Soeliki (spoedig ingetrokken).

In 1916 kwam in deze trajecten een belangrijke wijziging, zoo werden eenige diensten afgeschaft en andere ingesteld o.a. van Padang Sidempoean naar Sipirok en van Sibolga over Tarotoeng naar Baligé (aan het Tobameer).

Zooals boven reeds medegedeeld berustte in den beginne de leiding van den autodienst bij den resident van Palembang. Het geven van technische inlichtingen en de aanwijzing van technisch personeel was aan den Hoofdinspecteur der S.S. opgedragen, hetgeen tot wrijving aanleiding moest geven. Tijdelijk werd de dienst daarop onder den hoofdinspecteur gesteld. Ook dat bevredigde niet.

Een uitkomst was het dan ook, toen besloten werd om de gouvernementstransporten te brengen onder het nieuw op te richten Departement van Gouvernementsbedrijven.

In 1915 leefde bij den heer Damme, hoofdinspecteur der S.S., het denkbeeld weder op, om het auto-transport bij den dienst der Staatsspoorwegen te trekken. Een eerste maatregel was het zenden van twee adjunctchefs, de heeren Ir. A. A. de Jager en F. A. Kimball naar de Federated Malay States ten einde aldaar plaatselijk een studie te maken van de werking der daar tot den dienst der Staatsspoorwegen behorende autodiensten. Genoemde heeren kwamen juist, toen de spoorwegen bij onze koloniale burenen na een vrij onvoordeelige exploitatie bezig waren hun autobedrijf te liquideeren, omdat men het ongetwijfeld juiste principe huldigde, dat de Staat zich behoorde terug te trekken, zoodra het particulier initiatief in de behoefte voorzag.¹⁾ Als gevolg van die studiereis, en van een daarop gevolgd lokaal onderzoek in Indië, meende men echter, dat het mogelijk zou zijn om hier te lande in directen samenhang met de spoor- en tramwegen rendabele autodiensten als toe- en afvoerlijnen in het leven te roepen, waarbij dan het belang der doorsneden streken en dat van de bevolking zou worden gediend. Vanzelf drong zich toen de wenschelijkheid naar voren om naast de op te richten diensten ook de ter Westkust en in Palembang en Benkoelen reeds bestaande autodiensten onder de S.S. te brengen. Voor dit laatste bestond te meer aanleiding door den zijn voltooiing naderenden aanleg der tramlijn Palembang—Moeara Enim en

¹⁾ Zie het rapport der heeren de Jager en Kimball, dat als Algemeene Mededeeling No. 9 der S.S. en Tr. in Augustus 1916 in druk is verschenen. „When private competition came in, we withdrew”.

wegens de uitbreidingsplannen der S.S. op de Westkust en den voorgenomen aanleg in Tapanoeli. Het resultaat dezer overwegingen was, dat eind 1916 aan de Regeering voorgesteld werd om de bestaande autodiensten onder den Hoofdinspecteur der S.S. te brengen en dezen hoofdamtenaar te machtigen om binnen de grenzen der begroting en met in achtneming van de inzake het rijden met automobielen geldende algemeene bepalingen, aan het net der S.S. aansluitende autodiensten te openen en te beheeren. Een en ander op den voet van de voor den Hoofdinspecteur vastgestelde instructie en met de bepaling, dat de tarieven voor het vervoer van personen, goederen en gelden door dien hoofdamtenaar konden worden vastgesteld. Nader werd nog aan de Regeering medegedeeld, dat de dagelijksche leiding der autodiensten zou komen te berusten bij den hoofdamtenaar, wien ook het beheer der spoor- en tramweg-exploitaties op de Buitengewesten zou worden opgedragen (z.g. dienst van de Eenvoudige Lijnen). Met ingang van 1 Januari 1917 kwamen daarop de autodiensten in Sumatra onder beheer van de S.S. (Stbl. 1916 No. 720), waarna op 1 Februari in Zuid-Sumatra de splitsing plaats had voor een dienst in Palembang en één in Benkoelen. Geregeld werden sedert deze Sumatradiensten uitgebreid, o.a. op 1 Januari 1923 de Tapanoelilijn via Sibolga tot Pematang Siantar aan de Delispoorweg Maatschappij, als gevolg van de gereedkomst van den weg van Baligé met de Oostkust. Hierdoor werd de tweede „Dwars-door-Sumatraroute” door de Landsautodiensten opengesteld, iets waaraan sedert lang behoefte was gevoeld. Als onderdeel van het Korintjitransportbedrijf werd vanaf 1923 een autodienst voor den afvoer van rijst tusschen Soengei Penoeh en Tapan over een lengte van 67 KM. onderhouden. Eind 1923 werd deze laatste dienst wegens de ongunstige bedrijfsresultaten opgeheven.

De eerste autodienst op Java werd den 17 November 1918 geopend op het traject Cheribon—Koenin-gan (33 KM.), dat 4 maal per dag heen en terug gereden werd. Onderwijl werd het systematisch onderzoek naar de mogelijkheid van meerdere verbindingen voortgezet. Een gevolg hiervan was, dat de dienst via Cheribon tot Tjikidjing doorgetrokken werd en dat 18 December 1919 autodiensten op de trajecten Tjimahi—Goenöenghaloe (50 KM.) en Tjimahi—Tjissaroea geopend werden. De laatste dienst moest in 1920 gestaakt worden wegens den droevigen toestand van den weg; van uitbreiding van het net werd voorloopig afgezien wegens de beperkende bepalingen, welke de Gewestelijke Raad der Préanger Regentschappen in het leven riep. In 1921 werd de lijn van Cheribon doorgetrokken tot Tjiamis (in 1922 wegens den slechten wegtoestand gestaakt) en de verbinding Tjimahi—Bandoeng—Lembang geopend, 26 KM. (15 Juni). In begin 1922 werd de verbinding Soréang—Soekahati (40 KM.) ingesteld, welke later na gereedkomst van de tram Soréang—Tjiwedéj laatstgenoemde plaats als beginpunt kreeg. In 1924 kwam ook nog een dienst van Tandjongsari—Soemedang (19 KM.) in exploitatie.

Toen in begin 1926 de Java-landsautodiensten van de S.S. overgingen bij de provincie West-Java (Stbl. 1925 No. 578) hield de S.S. alleen de diensten op Sumatra over, welke ten gevolge van de economische toestanden, uitbreiding van het wegennet en gereedkomst van spoorwegen in den loop der jaren voortdurend wijzigingen hadden ondergaan.

Op het einde van 1925 waren de volgende diensten in bedrijf:

De Landsautomobioldiensten onderhielden op dat oogenblik het verkeer over een wegennet van:

A. Sumatra: Palembang	566 KM.
Benkoelen	514 „
Sumatra's Westkust, Tapanoeli en Sumatra's Oostkust	756 „
Totaal Sumatra	1836 KM.

Naam van den dienst met vermelding van de standplaats van den Administrateur of Beheerder	Trajecten, waarop geregelde diensten worden onderhouden	Afstanden in Kilometers
A. Sumatra.		
Landsautomobiendiensten in de residentie Palembang te Lahat.	A. Moeara Enim—Soegihwaras—Batoeradja	111
	B. Moeara Enim—Soegihwaras—Semendo—Kalangan Senen	100
	C. Martapoera—Simpang—Moearadoewa	56
	D. Lahat—Aer Dingin—Pagaralam—Djaraij—Padang Boernaij—Pendopo	116
	E. Lahat—Pagaralam—Boemiagoeng	78
	F. Lahat—Aer Dingin—Moearatiga	51
	G. Lahat—Tebingtinggi—Talangpadang	108
	H. Lahat—Tebingtinggi—Moearabliiti—Moearaklingi	166
Landsautomobiendiensten in de residentie Benkoelen te Benkoelen.	A. Benkoelen—Tjoeroep—Moeara Aman—Tambang sawah	172
	B. Benkoelen—Ketaoen	86
	C. Benkoelen—Tjoeroep—Moearaklingi	199
	D. Benkoelen—Manna	124
	E. Benkoelen—Kepahiang—Kebon Agoeng	76
Landsautomobiendiensten ter Sumatra's Westkust te Fort de Kock:	A. Fort de Kock—Sibolga—Baligé—Pematangsiantar	603
	B. Sibolga—Sapiroek	127
	C. Fort de Kock—Matoer—Padang Gelanggang	28
	D. Fort de Kock—Pajacombo—Pangkalan Kotabaroe	87
B. Java.		
Landsautomobiendiensten in Cheribon te Koeningan.	A. Cheribon—Koeningan	83
	B. Koeningan—Tjikidjing	18
Landsautomobiendiensten in Midden-Preanger te Tjimahi.	A. Tjimahi—Tjililin—Goenoenghaloe	50
	B. Bandoeng—Lembang	15
	C. Tjiwidej—Soeka Hati	23
	D. Tandjongsarie—Soemedang	19

	Transporteeren	1836 KM.
B. Java:	Midden-Preanger	51 KM.
	Cheribon	107 „
	Totaal Java	158 „
	Totaal Generaal	1994 KM.

waaruit wel blijkt, hoe onbeteekenend het Javabedrijf ten opzichte van het Sumatrabedrijf was.

Ditzelfde blijkt ook uit de onderstaande staatjes van aanwezig materieel, afgelegde KM.'s en van de bedrijfsresultaten.

Diensten	Personenwagens in 1925		Vrachtwagens in 1925	
	Aanwezig	Afgelegde K.M.	Aanwezig	Afgelegde K.M.
Palembang	6	54.765	47	419.337
Benkoelen	5	13.842	41	602.746
Sumatra's Westkust ..	8	113.515	36	837.289
Totaal Buitengewesten	19	182.122	124	1.859.372
Midden-Preanger	3	31.506	12	198.387
Cheribon	3	23.669	12	356.465
Totaal Java	6	55.175	24	554.943
Totaal Generaal	25	237.297	148	2.414.315

Het volgende staatje geeft een overzicht van de financiële resultaten over 1925:

Diensten	Ontvangsten	Directe Exploitatie-uitgaven	Bedrijfs-Saldi		Totale Exploitatie-uitgaven inclus. rente 6% afschrijving, alg. kosten hoofd-bureau, pensioenlast, enz.	Winst	Verlies
			Voordeelig	Nadeelig			
Palembang	f 253.683	f 293.828	—	f 40.145	f 344.008	—	f 90.325
Benkoelen	„ 321.508	„ 285.159	f 36.349	„	„ 354.967	„	„ 33.459
Sumatra's Westkust ..	„ 468.741	„ 306.123	„ 162.623	„	„ 375.933	f 92.813	„
Totaal Buitengewesten ..	f 1.043.937	f 885.110	f 198.972	f 40.145	f 1.074.908	f 92.813	f 123.784
Midden Preanger	„ 120.809	„ 99.656	„ 21.153	„	„ 152.861	„	„
Cheribon	„ 147.740	„ 108.838	„ 38.902	„	„ 143.825	„ 3.915	„ 32.052
Totaal Java	f 268.549	f 208.494	f 60.055	—	f 296.686	f 3.915	f 32.052
Totaal Generaal	f 1.312.486	f 1.093.604	f 259.027	f 40.145	f 1.371.594	f 96.728	f 155.836
			Voordeelig verschil f 218.882		Nadeelig verschil f 59.108		

Gelijk uit dit laatste staatje blijkt, werd op de automobiendiensten als geheel een verlies geleden. De vraag is daarom wel gerezen of het niet wenselijk zou zijn om de lijnen, welke het grootste verlies gaven, af te schaffen. Temeer was hiertoe aanleiding omdat het particulier autovervoer zich buitengewoon ontwikkeld had. Tot de afschaffing is men echter *niet* overgegaan: 1e. omdat bij de Regeering maatregelen in overweging zijn om het autoverkeer te reglementeeren, waardoor dit vervoer binnenkort belangrijke wijzigingen zal ondergaan, terwijl nog niet te overzien is, wat de einduitkomst zal wezen en welke diensten het bestaande landsautoverkeer gedurende den overgangstoestand nog zal kunnen verrichten; 2e. omdat de autodiensten vervoer op de bestaande spoor- en tramwegen aanbrenge, dat anders daarvoor verloren zou gaan en zij dus in dit opzicht als toe- en afvoerlijn dienen; 3e. omdat de landsautodiensten prijsregulend werken en 4e. omdat zij bedrijfszeker zijn, wat van de meeste particuliere auto-ondernemingen niet kan gezegd worden en wat vooral bij postvervoer klemmt.

Of het juist gezien was de autodiensten op Java in 1926 over te brengen naar de provincie, is een vraag, welke verschillend beantwoordt wordt. De tijd, gedurende welke de nieuwe organisatie werkt, is nog te kort om daarover een oordeel uit te spreken. Wel gaan er stemmen op om de autodiensten weer naar de

S.S. terug te brengen en ook bestaan er plannen om nu van den aanleg van een electrischen tramweg van Bandjaran naar Pengalengan (in het Bandoengsche) voorloopig is afgezien, daarop een autotransportdienst door de S.S. te laten openen. Een beslissing dienaangaande werd nog niet genomen; het feit, dat echter een dergelijk plan bestaat, wijst erop, dat autodiensten en spoor- en trambedrijven in nauw verband met elkaar staan, en dat aan gescheiden exploitatie zeer zeker bezwaren verbonden zijn.

S. A. REITSMA,

Hoofdamtenaar ter Beschikking-S.S. en Tr.

Bandoeng, 5 November 1926.

DE PARADOX DER STEEDS GROEIENDE CHINEESCHE DOUANEOPBRENGST.

Het onbegrijpelijke heeft dit jaar weer plaats gevonden en de buitenlandsche handel van China — voor zooverre de douane-opbrengst als index mag gelden — wil nog maar geen weerslag vertoonen van de steeds verergerende politieke toestanden. Integendeel heeft zich thans weer een recordjaar voorgedaan, ditmaal met nog grootere sprongen dan ooit tevoren!

De onlangs vanuit Peking telegrafisch medegedeelde cijfers voor de opbrengst der douane onder vreemd beheer luiden namelijk als volgt: Totale opbrengst: 78.100.000 Haikuan Taels¹⁾, of Hk. Tls. 8.230.000 meer dan in 1925. Daar echter de zilverprijs gedurende 1926 lager is geweest dan in 1925, is het sterling equivalent der opbrengst voor het afgelopen jaar iets lager dan voor het voorafgaande jaar, nl. £ 12.162.000 tegen £ 12.190.000.

Van de afzonderlijke havens, die tot den vooruitgang hebben bijgedragen, zijn de voornaamste: Shanghai, met Hk. Tls. 6.682.000 meer dan in 1925; Kanton, met 1.542.000; voorts Dairen 622.000, Harbin 619.000, Kiaochow (Tsingtao) 200.000, Amoy 163.000 en Antung (Manchuria) 144.000. Teruggang vertoonen Tientsin, Hk. Tls. 646.000, Wuhu 388.000, Hankow 223.000, Newchwang 204.000 en Swatow 64.000. De opbrengst der „Native Customs” (binnenlandsche rechten) bedroeg Hk. Tls. 4.500.000 (in goud ongeveer £ 701.000) met een teruggang van Taels 228.000 vergeleken met 1925.

Bij het bekendmaken van deze uitkomsten kon de Inspecteur-Generaal der Douane weer de gebruikelijke jaarlijksche aankondiging doen omtrent den dienst der buitenlandsche leeningen, en wel in de navolgende bewoordingen: Aan alle verplichtingen wegens buitenlandse leeningen, welke door de Douane gewaarborgd zijn, is geheel voldaan. De kosten in zilver van deze goud-verplichtingen bedroegen Shanghai Taels 53.183.909,12²⁾ tegenover een bedrag van Shanghai Taels 47.903.041,46, dat tegen een hooger zilverkoers de kosten van denzelfden dienst in 1925 voorstelt. Ook is in zijn geheel voldaan aan alle binnenlandsche leeningen, waarvan de diensten onder het beheer van den Inspecteur-Generaal zijn gesteld. In verband hiermede dient echter nog gememoreerd te worden, dat de stortingen voor amortisatie van de Geconsolideerde (binnenlandsche) Leening nog een jaar bij het schema ten achter zijn.

De juiste verklaring van deze hardnekkige groei-kraft van China's buitenlandschen handel kan eerst gegeven worden wanneer de volledige jaarverslagen gepubliceerd zijn. Intusschen mogen wij wellicht vermoeden, dat het aanvullen van voorraden, welke in het voorafgaande jaar eenigszins uitgeput waren geraakt door tijdelijke stagnaties en een afwachtende houding aan de zijde der importeurs, veel tot de nieu-

¹⁾ De Haikuan Tael was in het afgelopen jaar gemiddeld f 1,87 waard, tegen gemiddeld f 2,10 over het jaar 1925.

²⁾ De Shanghai Tael staat in een onveranderlijk vaste verhouding tot de Haikuan Tael en wel zóó, dat Hk. Tls. 100 = Sh. Tls. 111—40.

we activiteit heeft bijgedragen. Een sterke aanmoediging om deze voorraden nog extra aan te dikken, zal wel geweest zijn de verwachting, dat de tariefverhoging tot 7½ pCt. normaal, waarvan zoo lang sprake is geweest, nu wel spoedig tot verwezenlijking zou komen. Zooals wij nu weten, is dit thans ook min of meer het geval, daar het Britsche Memorandum van 16 December jl. o.a. het principe huldigt dat de Washington surtaxes onmiddellijk mogen worden geïnd en aan de competente plaatselijke autoriteiten afgedragen. Het is nog niet met juistheid bekend in hoeverre gevolg is gegeven aan dezen wenk van Engelsche zijde, doch het zou zeer te verwonderen zijn, indien het Kantonnesche voorbeeld niet overal elders werd gevolgd en er dus van nu af aan met het verhoogde tarief voor geheel China rekening gehouden moet worden.

Met dit alles blijft toch het merkwaardige resultaat van het afgelopen jaar wijzen op een zeer belangwekkende eigenaardigheid van den buitenlandschen handel van China, welke ik nader hoop te kunnen toelichten zoodra de gegevens daartoe aanwezig zijn.

THOS. T. H. FERGUSON.

Montreux, 7 Januari 1927.

VLAGBEVORRECHTING.

Rectificatie. In het artikel „vlagbevoorrechtiging” door Mr. F. W. A. de Kock van Leeuwen in het nummer van 5 Januari jl. is door een onjuiste plaatsing van noot¹⁾, 1e kolom pagina 5, ten onrechte de schijn gewekt alsof het onderwerp „vlagbevoorrechtiging” in de voltallige conferentie van de I. K. v. K. te Brussel ter sprake is gekomen. Zulks was echter niet het geval. Het nootteken had moeten staan aan het slot van alinea 2 (achter: in het geding gebracht). De desbetreffende opmerking werd gemaakt door Sir Walter Runciman, Voorzitter van de jongste Internationale Scheepvaartconferentie, in 1926 te Londen gehouden.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand December 1926, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van December 1925.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 39.232.100 op tegen f 39.245.000 in December 1925 en vertoonden mitsdien een achteruitgang van f 12.900. Daarentegen overtrof de totale opbrengst in de afgelopen maand de raming met een bedrag van f 1.049.100.

De totaal-opbrengst van 1926 bedroeg f 25.174.700 meer dan de opbrengst van het daaraan voorafgaande jaar, terwijl de raming in het tijdvak Januari t.m. December 1926 met een bedrag van f 31.055.400 werd overschreden. Hieruit blijkt, dat de loop der middelen in 1926 alleszins bevredigend kan worden geacht. De opbrengst van verreweg de meeste middelen steeg zoowel boven die van het jaar 1925 als boven het geraamde opbrengstcijfer, dikwijls met vrij aanzienlijke bedragen. Alleen de grondbelasting, de gedistilleerdaccijns, de belasting op speelkaarten, de belasting op gouden en zilveren werken, de Staatsloterij en de jacht- en visscherijakten bleven zoowel bij de opbrengst van het vorige jaar als bij de raming ten achter; terwijl de vermogensbelasting, de geslachtaccijns, de registratierechten en het statistiekrecht alleen bij de opbrengst van het vorige jaar ten achter bleef.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorige jaar vertoonden de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de suiker-, de wijn-, de zout- en de bieraccijns, de belasting op gouden en zilveren werken, het statistiekrecht, de domeinen en de loodsgelden een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de personeele belasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de gedistilleerd-, de geslacht- en

de tabakaccijns, de belasting op speelkaarten, de belasting op rijwielen, de zegelrechten, de registratierechten, de successierechten, de invoerrechten en de akten voor de jacht en visscherij, enz. Hieruit blijkt, dat de loop der middelen in December 1926 minder gunstig was.

Wat de grondbelasting betreft, valt hierbij nog op te merken, dat in de maand December de einduitkeering pleegt plaats te hebben van de bemalingsbelasting en van de provinciale en gemeente-opcenten betreffende den loopenden dienst, welke uitkeering de opbrengst over December met f 532.600 overtrof. De totaal-opbrengst van de grondbelasting bedroeg in 1926 f 48.200 minder dan in 1925. De ontvangsten uit deze belasting bleven f 197.300 bij de raming ten achter.

In tegenstelling met de drie voorafgaande maanden gaf de personeele belasting ditmaal een daling in opbrengst te zien. Het nadeelig verschil bedroeg f 62.800. Daar deze belasting evenwel in de eerste helft des jaars bijzonder ruim heeft gevloeid, steeg de totale opbrengst van 1926 f 1.668.300 boven die van het vorige jaar, terwijl de raming met een bedrag van f 1.124.600 werd overschreden. Het lijkt echter geen twijfel, dat de snellere invordering ook dit jaar haar invloed nog deed gevoelen.

Eenzelfde opmerking kan gemaakt worden ten opzichte van de inkomstenbelasting, die in de afgelopen maand f 7.677.600 in de schatkist bracht, d.i. f 779.700 meer dan in de gelijknamige maand van 1925, waardoor de totale opbrengst van dit middel over 1926 steeg tot f 98.822.000, zijnde f 3.795.800 meer dan in het voorafgaande jaar en f 6.822.000 boven de raming. Bij vergelijking van de ontvangsten over de twaalf maanden van 1925 en 1926 blijkt, dat de bedragen zich als volgt over de verschillende dienstjaren splitsen:

	Jan. t/m. Dec. 1925:	Jan. t/m. Dec. 1926:
1922/23....	f 6.550.500,—	f —
1923/24....	„ 10.949.200,—	„ 7.559.100,—
1924/25....	„ 47.404.300,—	„ 7.484.100,—
1925/26....	„ 30.122.200,—	„ 48.093.300,—
1926/27....	„ —	„ 35.685.500,—
Totaal.	f 95.026.200,—	f 98.822.000,—

Nauwkeurige vergelijking van de beide staatjes (speciaal van de beide laatste dienstjaren) doet zien, dat de snellere invordering bij de inkomstenbelasting een factor van beteekenis blijft vormen. Dit neemt intusschen niet weg, dat de loop van dit middel tot voldoening stemt, al kan niet met stelligheid worden uitgemaakt, in hoeverre de stijging in opbrengst metterdaad als een ruimer vloeien mag worden aangemerkt.

Gaf de dividend- en tantiëmebelasting in de vorige drie maanden een vrij sterke stijging in opbrengst te zien, ditmaal viel een vermindering in inkomst te constateeren van f 147.300. Zooals reeds herhaaldelijk werd opgemerkt komen de baten, uit deze heffing voortvloeiende, op zeer onregelmatige wijze binnen, zoodat aan een vergelijking over slechts één maand geen beteekenis mag worden gehecht. Gaat men evenwel de jaarcijfers over 1925 en 1926 na, dan blijkt het laatstgenoemde jaar een surplus van f 852.000 boven 1925 te hebben opgeleverd, terwijl de raming in bedoeld tijdvak met niet minder dan f 2.882.200 werd overtroffen. Uit een en ander valt af te leiden, dat de verbetering in de bedrijfsresultaten van vele ondernemingen, die reeds aan het einde van 1925 kon worden geconstateerd, nog niet tot stilstand is gekomen.

De vermogensbelasting gaf in de afgelopen maand f 2.155.300 te boeken, of f 1.470.100 meer dan in December 1925. Bij dit laatste mag echter niet worden over het hoofd gezien, dat de maanden October en November 1926 voor dit middel uiterst ongunstig waren ten gevolge van de overdracht der invordering aan de ontvangers der directe belastingen en de in verband daarmee ingetreden wijziging van de betalingstermij-

nen. Het behoeft dus niet te verwonderen, dat in de maand December een gedeelte van den achterstand werd ingehaald; de mogelijkheid is zelfs niet uitgesloten, dat ook de opbrengst der eerstkomende maanden nog zal medevallen. Mocht deze veronderstelling juist zijn, dan behoeft het ook nog niet te verontrusten, dat gerekend over de 12 maanden van 1926 f 1.112.300 minder werd ontvangen dan in dezelfde periode van 1925. Tegenover dit laatste mag trouwens worden opgemerkt, dat de raming in 1926 nog met f 453.800 werd overschreden.

De accijnzen vertoonden in de afgelopen maand een zeer verschillend beeld. De suikeraccijns gaf een accros van f 510.200, niettegenstaande het aantal verschijndagen van den krediettermijn gelijk was aan dat van December 1925. De teruggang van dezen accijns in de beide vorige maanden werd hierdoor weer voor een belangrijk deel gecompenseerd. De wijnaccijns nam toe met f 17.000. Uit de omstandigheid, dat de opbrengst van dit middel in al de 12 maanden van 1926 uitkwam boven die van dezelfde maand van 1925 mag veilig worden geconcludeerd, dat het wijnverbruik nog steeds toeneemt. De gedistilleerdaccijns liep ditmaal met f 152.400 achteruit, waarin de bekende oorzaken (verminderd gebruik, fraude, drankbestrijding) tot uitdrukking komen. De opbrengst van 1926 gaf, vergeleken met het voorgaande jaar, al weer een daling (thans van bijna 1 miljoen) te zien. Het zout leverde f 1.500 meer voor de schatkist op en de bieraccijns f 180.500. Ook ten aanzien van dit genotmiddel valt nog een voortdurende toeneming van het verbruik te constateeren, samenhangende met de afneming van het gebruik van sterke dranken. De daling in de opbrengst van den geslachtaccijns (van f 53.500) staat ongetwijfeld in verband met de verlaging der vee prijzen. Voor den teruggang in de opbrengst van den tabakaccijns (ad f 69.800) is een bepaalde oorzaak niet aanwijsbaar. Dank zij de aanzienlijke bedragen, die dit middel in voorafgaande maanden in de schatkist bracht, was dit decrees echter van geen invloed op den vooruitgang, die totdusver in 1926 viel te boeken.

Vergelijkt men de totale opbrengst der accijnzen in 1926 met die in het vorige jaar en met de raming, dan komt men tot het volgende resultaat:

	Opbrengst 1925:	Opbrengst 1926:	Raming 1926:
Suiker	f 42.351.900,—	f 43.798.400,—	f 40.000.000,—
Wijn	„ 2.521.600,—	„ 2.841.900,—	„ 2.000.000,—
Gedistilleerd ..	„ 47.367.200,—	„ 46.374.700,—	„ 47.000.000,—
Zout	„ 2.032.800,—	„ 2.078.600,—	„ 1.900.000,—
Bier	„ 12.555.500,—	„ 12.646.300,—	„ 11.000.000,—
Geslacht.....	„ 9.894.400,—	„ 9.685.400,—	„ 9.500.000,—
Tabak	„ 18.894.500,—	„ 22.516.100,—	„ 22.000.000,—

De belasting op speelkaarten liep terug met f 8900, waarin de thans bij de wet van 27 December 1926 (Staatsblad No. 414) tot stand gebrachte afschaffing van genoemde heffing zich reeds gevoelen doet. De belasting op rijwielen bracht in December 1926 nog slechts f 18 op (f 5600 in December 1925). In totaal kwam aan verkochte rijwielplaatjes in 1926 f 6.635.600 binnen, zijnde f 149.400 meer dan in 1925 en f 635.600 boven het geraamde bedrag.

Van de middelen, die meer in direct verband staan met het zakenleven, brachten de zegelrechten f 603.500 minder op, waarvan f 254.700 was toe te schrijven aan een minder ruim vloeien van de beursbelasting, een gevolg van de veel geringere bedrijvigheid, die onze fondsenmarkt in den laatsten tijd aan den dag legt. De registratierechten vertoonden een teruggang van f 161.400, vermoedelijk een gevolg van de omstandigheid, dat de emissies van nieuwe aandelen nog altijd binnen zeer bescheiden grenzen blijven. Ook de invoerrechten liepen eenigszins terug (met f 20.700). Over het algemeen blijft de loop van dit laatste middel echter bijzonder meevallen; de raming van het eerst op 1 Juli 1925 in werking getreden nieuwe tarief is blijkbaar te laag genomen. Het

statistiekrecht gaf in de afgelopen maand een meerdere inkomst van f 11.800 en de loodsgelden van f 107.400, een voor laatstgemelde heffing vrij aanzienlijk bedrag. De hierna volgende vergelijking van de opbrengsten over 1925 en 1926 met het voor laatstgenoemd jaar geraamde cijfer doet zien, dat de hier besproken groep van middelen in 1926 niet teleurstelde.

	Opbrengst 1925	Opbrengst 1926	Raming 1926
Zegelrechten	f 24.351.600	f 24.806.200	f 20.000.000
Registratierechten ..	„ 22.257.000	„ 21.294.800	„ 20.500.000
Invoerrechten	„ 44.449.500	„ 57.244.200	„ 54.000.000
Statistiekrecht ..	„ 4.191.500	„ 4.140.300	„ 4.000.000
Loodsgelden	„ 4.083.700	„ 5.042.400	„ 4.000.000

Ten slotte moge worden gewezen op de successierechten, die ditmaal daalden met f 1.857.300. Gerekend over twaalf maanden gaf 1926 evenwel f 2.565.400 meer dan 1925 en f 2.714.800 boven de raming. De domeinen gaven f 44.700 en de belasting op gouden en zilveren werken gaf f 7900 meer te boeken. Daarentegen kwam f 500 minder in aan opbrengst van jacht- en visscherijakten.

De inkomsten van het „Leeningsfonds 1914” bedroegen in de afgelopen maand f 12.702.600 (raming f 8.313.900), waarvan ruim f 6.257.000 aan de Verdedigingsbelastingen was te danken. De middenstaat van December 1925 wees een opbrengst aan van f 9.459.000. Over het geheele jaar 1926 kwam voor het Leeningsfonds f 107.968.900 binnen (in het voorgaande jaar f 102.684.600).

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE TOEKOMST VAN SIBERIË.

Geh. Reg. Rat Georg Cleinow te Berlijn schrijft ons: ¹⁾

In de groote economische beschouwing, die Rykow kort geleden voor het forum van de 15de partijconferentie te Moskou gegeven heeft, wordt ook gezinspeeld op zekere werken, die de Sovjetunie „tot het scheppen van nieuwe, vaste grondslagen voor het economisch leven” in de volgende vijf à tien jaren „vóór alle andere opgaven” ten uitvoer brengen wil. Het gaat hier om een krachtcentrale van gigantische afmetingen aan de stroomversnelling van den Njepper, om een kanaal van de Wolga naar de Don en om den aanleg van een ongeveer 1300 KM. langen spoorweg van *Semipalatinsk* aan de *Irtisch* naar *Alamata-Pischpek*, die het economisch gebied van Centraal-Azië met dat van Siberië verbinden zal. Elk dezer drie ontwerpen is van zulk een geweldigen omvang, dat zich stemmen genoeg verheffen, die ieder begin van verwerkelijking als een gevolg van hoogmoedswaanzin kenmerken. Een rijk land, zooals de Vereenigde Staten, zou zich zulk een kostbare taak kunnen stellen, doch niet een zoo kapitaalarm land als de Sovjetunie. Bij dergelijke afwijzende critieken ziet men steeds over het hoofd, dat de Sovjetunie beschikt over twee mogelijkheden, die ontwikkelde landen niet meer bezitten: de vrije beschikking over den grond, waardoor vele honderden millioenen aan schadeloosstellingen wegvallen, en de zeer vergaande mogelijkheid om sociale en cultureele verlangens der bevolking achter te stellen bij economische maatregelen. Daarenboven zou de financiering van deze drie groote ondernemingen des te minder op onoverwinnelijke moeilijkheden behoeven te stuiten, daar hun uitrusting met technische installaties voor een aanzienlijk deel uit het buitenland betrokken wordt onder benutting van langjarige credieten.

Hoe belangrijk ook de beide voor *Europeesch* Rusland in het vooruitzicht gestelde plannen zijn, zoo heeft toch in de eerste plaats de ontworpen spoorweg,

¹⁾ Bovenstaande uiteenzettingen berusten op persoonlijke indrukken, die de schrijver in den loop van den zomer en den herfst van 1926 in Siberië heeft opgedaan.

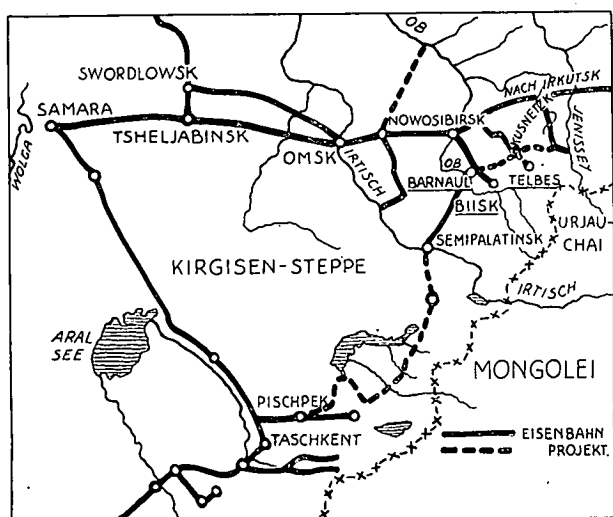
die Midden-Siberië en Centraal Azië verbinden zal, een beteekenis, die voor de wereldhuishouding van verre strekking is.

Het hoofddoel, dat men met den bouw van dezen spoorweg voor oogen heeft, is de ontwikkeling van de katoenproductie in *Turkmenistan*, *Usbekistan* en *Tatschikistan*, in de gebieden van het voormalige Turkestan, Boekara, Chiwa en Fergana. Onder de tegenwoordige omstandigheden kunnen de terreinen, die voor den katoenbouw geschikt zijn, niet volledig en vooral niet regelmatig benut worden. De Turkmene en Usbeken zorgen in de eerste plaats voor hun voedselvoorziening en verbouwen derhalve koren voor zoover zij op den aanvoer daarvan niet stellig kunnen rekenen. Tot nu toe werd Centraal-Azië voorzien van koren uit het Midden-Wolgagebied en uit den Noordelijken Kaukasus, derhalve uit twee gebieden, die herhaaldelijk van misgewassen te lijden hadden. Zoodra daar echter een misgewas dreigt, verbouwt Centraal-Azië in plaats van katoen koren en dient de Moskausche textielindustrie haar katoen op de wereldmarkt in te kopen. De Sovjetregering wil het economisch leven onder alle omstandigheden van dergelijke fluctuaties bevrijden. Bovendien wenscht zij de totale behoefte aan katoen in eigen land te verbouwen. Dientengevolge moet Centraal-Azië vóór alles een betrouwbare basis voor de korenproductie verkrijgen. Deze basis bevindt zich in dat deel van Siberië, hetwelk bekend staat als het *Altaigebied* en dat tot 1917 onder het beheer van het Keizerlijk kabinet stond.

* *

Het Altaigebied in Siberië heeft drie groote voordeelen. Het is voor het grootste gedeelte uitstekend graanland, dat ten gevolge van voldoende vochtigheid en zomerzon misoogsten niet kent; het is wijd en zijd bedekt met heerlijke bergwouden en bezit bodemschatten aan steenkool, ijzererts, goud, zilver, tin, lood, koper, grafiet, in nog onoverzienbare hoeveelheden. Vooral de kolen- en ijzerbeddingen van Kusnetzk en Telbes (in den N.W. hoek van onze schets) liggen zoo gunstig ten opzichte van elkander en tot de water- en spoorwegen, dat slechts betrekkelijk geringe middelen noodig zijn, om daar aan den bovenloop van den Tom een zware industrie in het leven te roepen, die veel belooft voor de toekomst. Het is een verdienste van twee Hollanders, de heeren Rüttger en Begemann, Lenin reeds in het jaar 1920 op de mogelijkheden in het gebied van Kusnetzk opmerkzaam te hebben gemaakt. Sindsdien worden de omstandigheden daar niet slechts grondig bestudeerd, doch men is reeds door de maatschappij A.I.K. tot het uitwinnen van kolen overgegaan en bereidt den bouw van een metaalgieterij en -smelterij bij Kusnetzk voor. De bouw van deze installaties, die behalve vijf hoogovens een rail- en blikpletterij met toebehooren omvatten zal, is de voorwaarde voor den aanleg van den Siberisch-Centraal-Aziatischen spoorweg. Daar moeten de staven voor de groote brug over de *Irtisch* bij *Semipalatinsk* en de rails voor het 1300 KM. lange traject gewalst worden. Vandaar zal, als het dichtst bij den aanbouw gelegen industriegebied, het materiaal voor den spoorweg en later ook voor de totale ijzerbehoefte van Centraal-Azië geleverd worden. Tot nu toe werden de noodzakelijke hoeveelheden uit Zuid-Rusland en den Oeral aangevoerd, waarbij zij een transportweg van 3000 à 3500 KM. moesten afleggen, terwijl deze weg in de toekomst hoogstens 1600 à 1800 KM. zal bedragen. Uit een vergelijking van de getallen voor de lengte van den tegenwoordigen en den toekomstigen transportweg blijkt terstond, dat het in bedrijf nemen van den ontworpen spoorweg ook een aanzienlijke vermindering van de kosten der katoenproductie in Centraal-Azië ten gevolge zal hebben.

Siberië zelf staat ten gevolge van deze verbinding met Centraal-Azië voor een revolutie in zijn economisch leven. Over den directen afzet van zijn granen, die ongeveer 500.000 ton zouden omvatten, is reeds

gesproken. Een grootere opbloei van het houtbedrijf is te verwachten, vooral wanneer bepaalde toevoeringen naar de woudcomplexen langs den midden-Ob worden aangelegd.

Belangrijker zijn de gevolgen op industrieel gebied, die na een volledige in bedrijfstelling van den spoorweg, dus ongeveer na 6 à 8 jaren, voor Siberië zullen optreden. De ontwerp-Commissie te Moskou heeft dan ook reeds een omvangrijk programma uitgewerkt, volgens hetwelk zich in Siberië een machtige verwerkende industrie ontwikkelen zal. Het centrum van deze industrie zal de hoofdstad *Nowosibirsk* worden, die zeer gunstig aan den Ob ligt, op het punt, waar deze door den transsiberischen spoorweg overbrugd wordt. Volgens de plannen zullen spinnerij en weverij, die zoowel op de Centraal-Aziatische katoen als op de Siberische schapswol zouden kunnen steunen, aldaar worden samengetrokken. Verder zullen daar de leerverwerking, de fabricage van levensmiddelen en de chemische industrie geconcentreerd worden. De aanlegplaatsen aan den Ob zullen door den bouw van elevatoren, maal- en zaagmolens, tot een van de grootste havens voor het overladen van hout en graan worden uitgerust. Ten slotte zal een electrolytische fabriek voor de afscheiding van zilver, platina en aluminium zorgen. Een elektrische centrale van 60.000 K.W. capaciteit en gestookt met kolengruis uit Kusnetz en den afval van hout zal het industriegebied van electriciteit voorzien.

Voor den aanvoer van arbeidskrachten is de door den oorlog en de revolutie onderbroken immigratie weer opgenomen. In de volgende 5 à 10 jaar zullen meer dan 2.000.000 menschen uit Europeesch Rusland naar Siberië worden overgebracht en Siberië, dat tot nu toe nog geen K.M. harde weg buiten de steden heeft, zal een net van 43.000 K.M. harde wegen verkrijgen. In verband hiermede denkt men eraan, in de buurt van Barnaul ook suikerbieten te verbouwen.

Al deze dingen zijn sinds lang het stadium van hopen en wenschen voorbij en zijn voor het grootste deel ook het tijdperk van plannen en ontwerpen maken te boven. De ontsluiting van het gebied van Kusnetz en het ertsgebied van Telbes is reeds begonnen. Alleen voor Telbes zijn door de Centrale te Moskou voor de komende vijf jaren 39 millioen goudroebel uitgetrokken. Met het traceeren der spoorwegen wordt in het voorjaar van 1927 begonnen. Voor de suikercultuur zijn 18.000 HA. land ter beschikking gesteld. Wat ik zelf van de voorbereidende werkzaamheden gezien heb, wordt met de grootste nauwgezetheid uitgevoerd. Voor den ernst, waarmede gearbeid wordt, spreekt de keuze van de personen, die overal op de leidende plaatsen bij de industrialisatie van Siberië zijn aange-steld. Het zijn voor het meerendeel ingenieurs van naam, die in het buitenland hebben gestudeerd, terwijl de z.g. „roode directeuren” zijn te beschouwen als het beste materiaal, waarover Rusland, en althans de

huidige regeering, te beschikken heeft. Wanneer geen onoverwinnelijke financiële moeilijkheden rijzen, nadat de eerste etappe van den spoorwegbouw is overwonnen, dan moet men rekening houden met de mogelijkheid, dat daar, in het hart van Azië, in vijf à tien jaren een industriegebied ontstaat, dat ver over de grenzen van de Sovjetunie zijn invloed zal doen gelden op alle economische verhoudingen in Azië. Deze gevolgen kunnen natuurlijk evenmin zonder invloed blijven op de politieke betrekkingen van de Sovjetunie met Mongolië, met Urjan-Chai en Westelijk China en ten slotte op de politieke machtspositie van de Sovjetunie aan den Grooten Oceaan.

Voor West-Europa zullen deze Siberische ondernemingen in de komende jaren vóór alles voelbaar worden in een toenemende credietbehoefte der Sovjet-regeering, omdat nu eenmaal zonder het verleenen van langjarige credieten geen bestellingen voor de uitrusting van mijnbouw- en hoogoveninstallaties, voor spoorwegen en fabrieken mogelijk zijn.

DE ENGELSCHEN HANDEL EN DE KOLENSTAKING.

De heer F.-W. Forge te Londen schrijft ons:

In het begin van het jaar 1926 waren de vooruitzichten voor den Britschen handel gunstiger dan zij eenigen tijd tevoren waren geweest, behalve in één opzicht, n.l. de vrees, die voor sommigen bijna zekerheid was, dat er ernstige moeilijkheden in de kolenindustrie te wachten stonden. De loop, dien de gebeurtenissen hebben genomen, behoort nu tot de geschiedenis, doch in dien tijd waren andere factoren, zoals de meer stabiele toestanden in vele Europeesche landen, de toenemende welvaart van sommige Zuid-Amerikaansche republieken en een zekere mate van aanpassing, zoowel in prijzen als in methoden van werken, aan de nieuwe toestanden in het binnenland, die door den terugkeer tot den gouden standaard waren ingeluid, zelfs van meer beteekenis dan de vrees voor het dreigende conflict. Dat dit zoo was, blijkt tot op zekere hoogte uit de cijfers van den Britschen overzeeschen handel over het eerste kwartaal van 1926. Weliswaar was maand voor maand gedurende het geheele jaar de werkelijke waarde van den export — onverschillig of het gold geïmporteerde goederen of goederen van Britschen oorsprong en maaksel — minder dan in de overeenkomstige maand van 1925, doch dit was gedeeltelijk een gevolg van lagere prijzen. Deze factor had ook invloed op den import, waarvan de prijsdaling in elk van de eerste drie maanden echter grooter was dan van den export, met het gevolg, dat het passiefsaldo van de handelsbalans geringer was. Deze daling bedroeg ongeveer 7.750.000 pond in het eerste kwartaal, bij een daling van den import van rond £ 30.500.000 en een vermindering van den export van £ 22.750.000. De vermindering van den import was het gevolg van de lagere prijzen voor graan en andere voedingsmiddelen, voor ruwe wol en ruwe katoen en volgde tot op zekere hoogte ook uit een geringeren import van het laatstgenoemde artikel. Voor zoover het den export van in het binnenland geproduceerde goederen betrof, was een vermindering van de inkomsten uit den verkoop van katoenen goederen verreweg de belangrijkste oorzaak van de daling, terwijl ook hier lagere prijzen een belangrijke factor waren. Wollen goederen, steenkolen en voedingsmiddelen waren de eenige belangrijke artikelen, die tot de daling medewerkten; terwijl ijzer, producten van niet-ijzerhoudende metalen en de producten van de ijzer- en staalnijverheid een kleine, doch bevredigende stijging vertoonden. De vierde maand van het jaar was minder bevredigend en vertoonde een kleine stijging van het passiefsaldo van de handelsbalans, die in hoofdzaak te wijten viel aan verdere moeilijkheden in de textielindustrieën. Er waren nog een aantal andere stijgingen en dalingen van minder beteekenis, doch deze cijfers volstaan, om aan te toonen, dat ondanks

de dringende noodzaak tot hervorming in vele van de belangrijke industrieën en in het bijzonder van de kolenmijnen dit land de prijzen van zijn exportproducten voldoende verlaagd had, om zijn deel te krijgen in de toename van den wereldhandel. Niettemin dient te worden opgemerkt, dat, terwijl de zware industrieën contracten accepteerden die een kleine, en in vele gevallen zelfs in het geheel geen winst lieten, de katoenindustrie door een beperking van haar productie voortging terrein te verliezen.

Het uitbreken van de algemeene staking en de kolenstaking van zeven maanden, die er mee gepaard gingen die er op volgde, veranderde uiteraard den toestand met betrekking tot de handelsbalans volslagen. Het jaar eindigde met een nadeelig saldo van de handelsbalans van ongeveer £465,5 miljoen, hetgeen £72 miljoen meer is dan in 1925 en het ongunstigste cijfer sinds den oorlog. Dit was het gevolg van een vermindering van den export met rond £150 miljoen gepaard met een daling van den import met slechts £78 miljoen, beide cijfers zonder goud en specie. De ongunstigste periode was het tijdperk van Juli tot en met October, toen de importen stegen boven het bedrag van 1925, uitsluitend ten gevolge van den aankoop van buitenlandsche kolen en toen de totale stijging van het nadeelig saldo, groot £72 miljoen, plaats greep. Met uitzondering van de maand Mei, toen de algemeene staking oorzaak was van een geweldige vermindering van den handel, begon de grootste daling van den export in Augustus en duurde voort tot aan het einde van het jaar. Dank zij echter de prijsverlaging en den verminderden import van voedingsmiddelen, rubber, katoen en wol, was de balans over December 1926 gunstiger dan in het voorafgaande jaar.

Wanneer wij voor het oogenblik een beschouwing over de gevolgen, die deze ontwikkeling op de betalingsbalans heeft, terzijde laten, blijft het belangwekkend, om de belangrijkste posten, die door de staking zijn beïnvloed, eenigszins in details te bestudeeren. Wanneer men dit doet, blijkt terstond, dat behalve op de groepen kolen en ijzer, staal en metaalproducten de gevolgen voor den export opmerkelijk gering zijn geweest. De grootste daling valt waar te nemen in den export van katoenen goederen — ongeveer £45 miljoen in één jaar — doch deze waren einde Maart reeds meer dan £10 miljoen gedaald, zoodat het tempo van de daling niet versneld is. Wollen goederen toonen zelfs een relatieve verbetering met een totale vermindering van £7,5 miljoen tegen £3¼ miljoen voor het eerste kwartaal. De totale uitvoer daalde met rond £31 miljoen, ijzer- en staalproducten met rond £12¼ miljoen en de export van voertuigen met £2¼ miljoen; een totaal, voor deze vijf groepen alleen, van bijna £99 miljoen. Een daling in den export van graan en andere voedingsmiddelen deed het totaal stijgen tot 103½ miljoen op een totaal-generaal van 124½ miljoen. De twee belangrijkste vermeerderingen van den export van binnenlandsche producten waren ongeveer £2½ miljoen aan producten van niet-ijzerhoudende metalen, en ongeveer £1 miljoen aan tabak.

Op de importzijde van de balans was verreweg het belangrijkste verschijnsel de stijging in den import van steenkolen van ongeveer niets tot meer dan £43 miljoen, zoodat alleen reeds de cijfers voor den kolenimport de vergrooing van het passiefsaldo meer dan verklaren. De daling van andere exportproducten wordt ruimschoots opgeheven door de vermindering van den import. Zoo daalde ruwe katoen met £41.480.000 of ongeveer ½, terwijl de hoeveelheid slechts met ongeveer 8 pCt. verminderde. De invoer van wol nam toe in gewicht, doch de waarde daalde met £10 miljoen. Ongelukkigerwijze was er een groote daling in den import van ruwe zaden en oliën en een ongeveer overeenkomstige toename in de producten uit denzelfden grondstof. Ook werd een bedrag aan ijzer- en staalproducten van £5.650.000 meer dan

in het voorafgaande jaar geïmporteerd uit het buitenland, doch de import van automobielen daalde met meer dan £4 miljoen. De groep textielgoederen, inclusief manufacturen, daalde met ruim £14 miljoen. Ten slotte daalde ieder artikel van de groep voedingsmiddelen en dranken, een vermindering, die bijna uitsluitend is te danken aan lagere prijzen en die een bedrag van £40 miljoen te boven gaat. Intusschen verminderde de entrepôthandel van het land in vrij aanzienlijke mate. De exportwaarde der geïmporteerde goederen daalde het vorige jaar met een bedrag van bijna £28,5 miljoen. Bijna ieder artikel droeg hier het zijne toe bij, doch rubber, voedingsmiddelen, katoen en wol werden het meest getroffen. Ook hier schijnt een daling van de prijzen de voornaamste factor te zijn geweest; met dit gevolg echter, dat behalve voorzover de kooplieden etc. voorraden hebben aangelegd, de verliezen waarschijnlijk niet zoo ernstig zijn geweest als de prijscijfers aantoonen.

Rest nog na te gaan, welke gevolgen de toeneming van het passief saldo van de handelsbalans heeft op de betalingsbalans van het land. Men zou kunnen verwachten, dat onder de gegeven omstandigheden het nadeelig saldo eenigszins verminderd werd door de andere „zichtbare” activa, doch dit is niet het geval. In het afgelopen jaar bedroeg de netto-import aan goud £11.400.000 tegenover een belangrijke export in het daaraan voorafgaande jaar, zoodat het deficit tot £477 miljoen stijgt, of 93½ miljoen meer dan in 1925 na de overeenkomstige correcties te hebben aangebracht. Voorts is het bedrag der leeningen aan het buitenland, dank zij de opheffing van het embargo, bijna verdubbeld en steeg dit tot ongeveer £92.400.000, volgens andere schattingen zelfs meer. Het verschil tusschen beide jaren bedraagt derhalve £138 miljoen en het totale nadeelige saldo voor de posten, waarover cijfers ter beschikking staan, tot £570 miljoen. Volgens de schattingen van den Board of Trade bedroegen de z.g. „onzichtbare” exporten in 1925 slechts £429 miljoen, doch men neemt thans algemeen aan, dat dit cijfer belangrijk beneden de werkelijkheid blijft. In ieder geval bestaat er absoluut geen zekerheid, dat deze posten over het algemeen met ongeveer 30 pCt. gestegen zouden zijn, of dat de behoeften voor een eenigszins noemenswaardig bedrag zouden zijn gefinancierd met geleend geld.

AANTEKENINGEN.

Het disconteeren van buitenlandsche accepten door de Nederlandsche Bank.

In het nummer van 31 Maart 1926 deden wij mededeeling van de beslissing, door de Nederlandsche Bank genomen ten aanzien van het discontabel verklaren van accepten van de buitenlandsche banken te Amsterdam. Blijkens deze beslissing heeft de N. B. allerlei waarborgen willen scheppen tegen overvoering van de Amsterdamsche geldmarkt met buitenlandsch papier. Een dezer waarborgen bestond hierin, dat slechts discontabel zouden zijn zuivere remboeurswissels voor de financiering van import in het land van dengene, voor wiens rekening wordt geaccepteerd. Dergelijke wissels waren derhalve niet discontabel, indien zij op exportzaken betrekking hadden. De N. B. heeft deze wissels thans ook in principe discontabel verklaard en daarmee dus aanmerkelijke verruiming gegeven aan haar aanvankelijk standpunt.

De omstandigheden zijn inmiddels belangrijk gewijzigd en maken het begrijpelijk, dat de N. B. tot deze verruiming van standpunt heeft kunnen besluiten. De in Maart jl. getroffen maatregel betrof, al werden zij dan niet uitdrukkelijk vermeld, de accepten der Duitse bankvestigingen hier te lande en het ligt voor de hand, dat de neiging van Duitschland om via Nederland te financieren, minder groot wordt, naarmate de geldruimte in het eigen land afneemt. De daling der geldrente in Duitschland nu, is het laatste jaar

zeer opvallend geweest en de discontoverlaging van de Rijkbank met niet minder dan een vol procent heeft deze laatstelijk nog eens extra geaccentueerd. In zulke omstandigheden zijn groote aanvallen van Deutsche zijde op de Amsterdamsche geldmarkt veel minder te duchten, dan zulks een jaar geleden wellicht het geval was.

Indexcijfers van scheepsvrachten.

Scheepsvrachten voor volle ladingen, schrijft „The Economist”, vertoonden in December een plotselinge reactie na het hooge niveau, dat zij gedurende de twee voorafgaande maanden, waarin geen Britsche kolen uitgevoerd werden, bereikt hadden. Het indexcijfer van de laatste maand — 147,27 — geeft een gemiddeld niveau voor „tramp”-vrachten, dat 25,12 pCt. lager is dan het cijfer van November (alleen op de basis van thuisvrachten berekend) — zie de cursieve cijfers op de volgende tabel — en 14,26 pCt. lager dan het Novembercijfer, 171,77, dat berekend werd door de Aprilnoteeringen voor de ontbrekende kolenroutes te interpoleren — zie de niet-cursieve cijfers hieronder:

Datum	Europeesche wateren	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis (Gemiddelde v. 1898—1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd. v. 1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1920	814,3	529,9	757,5	744,8	587,0	712,2	691,0
Dec. „	268,9	277,2	244,1	256,8	286,7	347,2	280,1
Dec. 1921	160,1	164,1	163,7	144,4	141,3	166,5	156,7
Dec. 1922	137,1	135,2	129,2	122,6	136,1	159,3	136,6
Dec. 1923	134,0	132,7	120,1	124,4	125,1	144,2	130,2
Dec. 1924	117,4	129,2	119,5	119,8	129,3	161,1	129,4
Dec. 1925	117,0	121,6	117,0	110,1	110,1	154,9	121,8
Januari 1926	115,9	114,1	116,1	119,6	102,8	135,5	117,0
Februari „	116,5	97,9	114,9	118,5	95,1	119,3	110,4
Maart „	115,9	93,4	116,9	114,6	87,9	96,1	104,1
April „	112,4	95,0	116,6	109,2	83,9	97,0	102,3
Mei „	111,4	102,6	115,8	107,9	78,1	99,7	102,6
„	114,1	102,6	110,0	72,7	78,1	99,7	96,2
Juni „	110,8	105,0	121,1	120,4	98,3	92,6	108,0
„	112,3	105,0	120,6	97,7	98,3	92,6	104,4
Juli „	110,9	116,2	134,4	119,8	98,8	124,6	117,5
„	112,6	116,2	147,4	96,5	98,8	124,6	116,0
Aug. „	111,6	127,8	133,7	119,6	100,9	151,3	124,2
„	114,7	127,8	145,8	96,0	100,9	151,3	122,8
Sept. „	113,7	140,3	144,3	121,7	104,1	154,9	129,8
„	121,1	140,3	167,1	100,2	104,1	154,9	131,3
Oct. „	128,1	214,6	175,1	141,7	144,4	170,9	162,5
„	197,6	214,6	228,6	140,3	144,4	170,9	182,7
Nov. „	130,5	224,4	174,3	158,0	161,8	181,6	171,8
„	212,3	224,4	227,1	172,9	161,8	181,6	196,7
December „	139,7	156,1	145,9	132,9	129,2	179,8	147,3

De veranderingen, welke gedurende de afgelopen maand in den index van iedere groep en subgroep plaats vonden, blijken uit de volgende tabel, waarbij het cijfer 100 telkens het gemiddelde tarief gedurende de periode 1898—1913 voorstelt:

	Indexcijfer	+ of —
Golf van Biscaye; uitgaande vracht..	139,45	+ 14,68 ¹⁾
„ „ thuisvracht.....	154,84	+ 24,19 ¹⁾
Middell. Zee; uitgaande vracht.....	146,10	+ 14,43 ¹⁾
„ „ thuisvracht.....	159,79	— 52,51
Noord-Amerika.....	156,10	— 68,29
Zuid-Amerika; uitgaande vracht.....	107,42	— 14,07 ¹⁾
„ „ thuisvracht.....	184,44	— 42,64
Indië; uitgaande vracht.....	117,89	— 25,27 ¹⁾
„ „ thuisvracht.....	147,81	— 25,05
Het verre Oosten, enz.....	129,22	— 32,59
Australië.....	179,82	— 1,78

¹⁾ Vergeleken met April 1926.

De hierboven aangegeven scherpe dalingen, voornamelijk in de thuisvrachttarieven — waarbij een vergelijking mogelijk is met die van November — zijn

alleen van beteekenis voor zoover ze de snelheid aanduiden, waarmede vrachten beginnen terug te keeren tot iets wat op een meer normaal niveau gelijk nu de handel in Britsche kolen is hervat. Kolenvrachten zelf, waarvan de indexcijfers vergeleken worden met die van April 1926, vertoonen per saldo geen groote verandering ten opzichte van het niveau, dat vóór de kolenstaking gold. Van het standpunt der reeders was la Plata, waar een constante vraag naar tonnage voor verlading van Argentijnsch graan gedurende het eerste kwartaal van 1927 bestond, de vorige maand de gunstigste markt. Noteeringen uit Australië bleven stabiel, maar ten gevolge van het conflict der Charterpartij bleven werkelijke bevrachtingen bijna geheel tot buitenlandse schepen beperkt. De verhouding van het indexcijfer tot het gemiddelde voor 1913 toont de volgende tabel, waarbij de cursieve cijfers alleen thuisvrachten voorstellen:

(1913 = 100)

Maand	1923	1924	1925	1926
Januari.....	114,05	117,11	114,49	100,57
Februari.....	112,73	123,78	115,96	94,85
Maart.....	115,23	122,09	106,63	89,51
April.....	115,45	117,22	104,24	87,97
Mei.....	114,55	114,27	98,23	82,69
Juni.....	106,82	108,62	91,74	89,76
Juli.....	103,39	103,75	94,90	99,71
Augustus.....	100,16	104,43	95,87	105,53
September.....	103,04	110,50	98,19	112,88
October.....	107,86	115,55	99,49	157,07
November.....	111,21	112,76	102,23	169,05
December.....	111,81	111,21	104,67	126,59
Jaarl. gemiddeld.	106,69	113,44	102,22	109,68 ¹⁾

¹⁾ Dit cijfer, dat gebaseerd is op maandelijksche gemiddelden over 7 maanden, waarin geen kolenvrachten verkrijgbaar waren en thuisvrachten dientengevolge op een abnormaal niveau stonden, is niet te vergelijken met de gemiddelden der voorafgaande jaren.

De vooruitzichten voor het begin van 1927 wijzen op tamelijk levendige zaken in de verlading van graan van het Zuidelijk Halfron, maar er zijn teekenen, dat de ontwrichting van de tonnage-voorraden, welke door de kolenstaking veroorzaakt is, snel overwonnen wordt. Het indexcijfer voor de volgende maand zal waarschijnlijk een verdere aanzienlijke daling vertoonen.

MAANDCIJFERS.

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	December 1926		December 1925	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor rekeninghouders waarvan door de H.-bank plaatselijk	57.206	f 3.334.856.000	53.079	f 2.531.814.000
Ter voldoening van Rijksbelast.	43.264	„ 2.931.880.000	39.110	„ 2.151.792.000
	1.959	„ 11.537.000	1.702	„ 11.518.000

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	December 1926		December 1925	
	In millioenen	Aantal	In millioenen	Aantal
Giro's (eenzijdige vermelding)				
Girobetalingen aan gemeentestellingen	f 27,5	18.212	f 25,3	18.656
Girobetalingen aan particulieren.....	„ 25,-	84.524	„ 19,4	68.765
Geldomzet.				
Ontvangsten.....	„ 5,1	7.049	„ 4,7	6.266
Betalingen.....	„ 8,4	33.394	„ 6,9	31.154
Part.rekeninghouders waarvan rekeningh. welke gelden voor 1 jaar vast hebben gedeponeed.....	„ 18,5 ¹⁾	28.910 ²⁾	„ 16,9 ¹⁾	25.910 ²⁾
	„ 8,6	3.093 ²⁾	„ 9,6	2.781 ²⁾

¹⁾ Gemiddeld saldo te goed. ²⁾ Einde der maand.

STATISTISCH OVERZICHT VAN DEN ECONOMISCHEN TOESTAND VAN NEDERLAND.
(Niet met * gemerkte gegevens ontleend aan het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek.)

	1926								Jan./November	
	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	1925	1926
Arbeidsmarkt.										
Bedrag der gehouden aanbestedingen $\times f$ 1000	14.573	11.903	9.272	14.852	11.367	10.063	13.113	8.489	100.754	122.150
waaronder voor fabrieksbouw $\times f$ 1000	402	569	310	858	114	363	591	250	4.210	4.485
Staats- en part. mijnen. Aantal arbeiders op ten der maand	31.187	31.016	31.276	31.371	31.695	31.782	32.024	32.308	30.413 ¹²⁾	30.413 ¹²⁾
*Metaalindustrie. Aantal meerderj. arbeiders op 1 Jan. en 1 Juli	27.077 ¹⁴⁾			29.580					26.332 ¹³⁾	
Haven- { Gemiddeld aantal taken p. week v. Amsterdam bedrijf { alle b. d. „Havenarbeids-Reserve” \times 1000 ingeschr. losse arbeiders tezamen } Rotterdam	14,1	16,0	17,0	19,2	19,4	18,7	19,7	22,2	16,9	17,6
	29,4	36,3	41,7	47,1	46,1	47,7	48,8	45,1	40,7	41,9
Indexcijfer der Werkloosheid.										
	5,4	5,2	4,9	5,7	5,9	6,—	6,2	§ 7,2	6,7	§ 7,0
Arbeidsbemiddeling.¹⁾										
Aanbiedingen v. { Ingeschreven ged. de maand.... werkzoekenden. { Overgebl. op het einde v. de mnd. } \times 1000	41,7	42,9	45,3	46,1	48,1	50,5	49,2	58,4	513,1	528,9
Aanvragen van { Ingeschreven ged. de maand.... werkgevers. { Overgebl. op het einde v. de mnd. } \times 1000	60,2	56,5	56,0	55,2	59,1	64,4	65,7	78,0	80,2	78,0
Plaatsingen.....	24,0	22,9	22,4	23,1	22,3	25,1	21,8	20,6	229,5	249,8
	5,8	5,2	4,4	4,4	4,9	5,0	4,5	3,8	4,0	3,8
	18,2	18,3	18,4	18,6	18,1	19,7	17,4	16,9	182,7	199,5
Arbeidsloon.										
Ondergrondse arbeiders { bij de mijnen Bovengrondse " { (loon per dienst)	f 5,38 „ 3,92	f 5,39 „ 3,91	f 5,43 „ 3,91	f 5,40 „ 3,91	f 5,42 „ 3,91	f 5,46 „ 3,91	f 5,50 „ 3,91	f 5,49 „ 3,92	f 5,38 ¹²⁾ „ 3,92 ¹²⁾	
Vaste havenarbeiders { Amsterdam } weekinkomen { Rotterdam } weekinkomen {	§ f 34,29		§ f 34,83							
Bouwbedrijven { Metselaar uurinkomen Amsterdam. { Timmerman " Opperman " }	„ 0,91 „ 0,93 „ 0,85	„ 0,92 „ 0,95 „ 0,85	„ 0,90 „ 0,91 „ 0,83	„ 0,92 „ 0,91 „ 0,83	„ 0,93 „ 0,91 „ 0,85	„ 0,88 „ 0,90 „ 0,84	„ 0,91 „ 0,89 „ 0,82	„ 0,92 „ 0,90 „ 0,84	„ 0,92 ¹²⁾ „ 0,91 ¹²⁾ „ 0,89 ¹²⁾	
Metaalindustrie, uurinkomen van meerderjarige arbeiders	f 0,60 ¹⁸⁾								„ 0,57 ¹⁷⁾	
Voortbrenging en verbruik.										
Zee. { aanvoer in Ned. havens ²⁾ \times 1000 K.G. visscherij. { opbrengst \times f 1000	\$ 4.121 \$ 862	\$ 4.997 \$ 1.173	\$ 5.055 \$ 1.141	\$ 6.506 \$ 1.273	\$ 11.145 \$ 2.566	\$ 12.575 \$ 2.711	\$ 22.120 \$ 4.001		\$ 61.242 ¹⁵⁾ \$ 17.228 ¹⁵⁾	\$ 78.299 ¹⁵⁾ \$ 17.508 ¹⁵⁾
*Productie der kolennijnen \times 1000 ton ³⁾	\$ 665	\$ 667	\$ 724	\$ 777	\$ 759	\$ 770	\$ 788	\$ 774	6.217	\$ 7.852
Voor binnenlandsch verbruik beschikbaar gekomen hoeveelheid steenkolen \times 1000 ton ⁴⁾	\$ 841	\$ 822	\$ 645 ¹⁸⁾	\$ 928	\$ 597	\$ 890	\$ 918	\$ 831	9.193	9.121
In consumptie gebrachte suiker ⁵⁾ \times 1000 K.G.	17.000	16.458	18.254	19.034	16.351	18.013	18.671	18.509	184.316	188.968
Aan de consumptie onttrokken suiker ⁶⁾ \times 1000 K.G.	1.282	908	1.047	1.117	790	774	1.041	988	9.821	11.804
Schepen in aanbouw; inhoud in bruto Register-ton ⁷⁾			148.245			160.604			127.775 ¹⁹⁾	
Indexcijfers prijzen landbouw- en veeteeltart. } basis Indexcijfers productiekosten van den landbouw } 1910-'14	132 161	137 158	135 157	130 157	130 158	127 158	128 159	133 161	153 171	134 160
Handel en Verkeer.										
Handelsbeweging zonder gouden en zilveren munt en muntmateriaal (in millioenen) { Invoer Uitvoer Saldo invoer....	200 135 65	195 129 66	212 133 79	206 141 64	196 160 36	208 178 30	202 168 35	201 160 41	2.250 1.666 584	2.235 1.598 636
Ontvangsten der Spoorwegmaatsch. (in millioenen)	13,2	13,7	13,6	15,9	15,9	13,8	13,8	12,5	149,7	150,9
Ontvangsten per dagkilometer sedert 1 Jan. (in gld.)	118,07	118,74	119,71	122,86	125,11	124,75	124,78	124,03	123,30	124,03
Inklaringen (geladen Nieuwe Waterweg) (in 1000 N.R.T.) { zeeschepen) } IJmuiden	1.290 291	1.447 353	1.618 323	1.609 362	1.544 364	1.485 311	1.527 316	1.505 358	15.140 3.669	15.868 3.584
Inklaringen } Lobith { (geladen rivierschepen in 1000 ton Uitklaringen) } van 1000 K.G.)	2.740 1.433	3.338 1.327	4.138 1.535	4.317 1.721	4.231 1.285	4.161 1.561	4.048 1.925	3.372 1.584	25.158 17.308	38.263 15.685
Opgelegde zeeschepen ojd. ten der maand: aantal ⁸⁾	23	26	28	17	12	8	6	4	22 ¹²⁾	
Idem: bruto inhoud in 1000 reeistertonnen	114	122	135	66	44	20	6	4	117 ¹²⁾	
*Indexc. v. scheepsvrachten. (Volle ladingen „The Econom.”)	102,3	102,6	108,0	117,5	124,2	129,8	162,5	171,8	118,6	122,7
*Goederenvervoer { Gelost bij invoer (in 1000 in de havens ⁹⁾ } Geladen bij uitvoer (in 1000 Doorgevoerd met overlading }	1.845 784 2.345	2.013 825 1.895	2.188 1.067 1.625	2.370 1.090 2.810	2.071 1.286 3.290	2.228 1.181 3.270	1.967 1.092 3.350	1.967 1.097 2.969	20.042 7.758 47.914	21.433 10.509 28.074
Prijzen, kosten van levensonderhoud.										
*Indexcijfers der groothandelsprijzen { Algemeen cijfer in Nederland (1913 = 100) { Voedingsmidd. e.d.	143 142	143 142	144 145	141 139	139 134	140 135	143 142	147 150	155 154	144 144
Kosten van { Arb.gez. A'dam (1 Oct. '23-30 Sept. '24 = 100). levens- { Arbeidersgez. te 's-Gravenhage (1921 = 100). onderhoud. { Ambtenaarsgez. te 's-Gravenhage (1921 = 100)			96,8 81,8 81,6			93,0 78,7 79,4			82,9 ¹⁹⁾ 83,2 ¹⁹⁾	
Financieuzen.										
*Opbrengst Rijksmiddelen (totaal)	41,6	45,0	42,1	39,4	36,3	41,6	41,4	44,2	425,1	450,6
* " Beursbelasting (in millioenen) {	0,309	0,276	0,415	0,536	0,349	0,448	0,488	0,452	5,315	4,709
* " Invoerrechten (in millioenen) {	4,83	4,67	4,75	4,39	4,47	4,84	4,83	4,83	39,93	52,75
* " Statistiekrecht (in millioenen) {	0,326	0,316	0,343	0,358	0,352	0,359	0,369	0,368	3,864	3,801
*Gegireerd door den Postch. en Girodienst (in millioenen)	302	327	365	355	300	335	317	334	3.043	3.632
*Giro-omzet bij de Ned. Bank (in millioenen)	2.677	2.849	2.761	3.267	2.660	2.688	3.319	3.421	28.718	31,456
*Opereerd kapitaal der Ned. Bank ¹⁰⁾ (in millioenen) ..	437	470	438	466	449	451	461	453	497 ¹²⁾	
*Wisseliscoonto der Nederl. Bank } gemiddeld pCt. {	3,50 2,86	3,50 2,94	3,50 2,87	3,50 2,0	3,50 2,65	3,50 2,90	3,50 2,85	3,50 3,22	3,93 3,06	3,50 2,83
*Particulier disconto } gemiddeld pCt. {	2,93	2,94	2,99	2,72	2,50	2,80	2,73	3,23	2,81	2,82
*Prolongatie										
Indexc. van aandr. 1921-5 = 100 { I. Nijverheid [Aand. van 49 ondern.].....	93	91	91	91	91	91	92	92	91	
{ II. Bank- en creditinstell. [Aand. van 7 ondern.]	97	95	95	97	97	98	99	100	100	
{ III. Scheepvaart [Aand. van 7 ondern.]	76	76	76	84	84	89	95	99	99	
{ IV. Indische fondsen [Aand. van 24 ondern.]	136	136	137	139	142	148	145	144	143	
{ V. Petroleum [Aand. Kon. Ned. Petr. Mij.]	107	108	110	105	105	101	102	102	105	
Gemiddeld rendement van oblig. { I. Ned. Grootboekobligaties	4,03	4,04	4,03	3,98	3,93	3,94	3,94	3,96	4,01	
{ II. Nederl. Staatsleeningen	4,67	4,63	4,59	4,59	4,55	4,56	4,54	4,65	4,66	
{ III. Ned. Indische leeningen	4,90	4,87	4,83	4,81	4,84	4,88	4,90	4,95	4,99	
{ IV. Gemeent. en provinc. leeningen	4,65	4,66	4,62	4,62	4,58	4,54	4,59	4,66	4,70	
{ V. Spoorwegleeningen	4,50	4,48	4,48	4,49	4,44	4,43	4,46	4,47	4,48	
{ Fondsen II tm. V	4,68	4,66	4,63	4,63	4,60	4,60	4,62	4,68	4,71	
*Emissies (onder aftrek conversies ¹¹⁾ (in mill.)	19,8	50,0	39,8	47,0	24,8	112,2	38,1	117,8	227,9	537,8
Aantal uitgesproken Faillissementen.										
	300	302	349	269	236	378	312	321	3.764	3.447

§ Voorloopige cijfers.

1) 40 distr.- en 3 andere arb.beurzen en, voor zoover bekend, de corresponderend. der arb.bemiddeling. 2) Zowel door Nederl. als buitenl. schepen. 3) Kolenslik niet begrepen. Wel zijn inbegr. de eigen consumptie der mijnen en de kolen, die aan de mijnwerkers gegeven worden [z.g. „Deputatkohlen"]. 4) Saldo invoer plus eigen productie. 5) D.w.z. onder betaling van accijns in het vrije verkeer gebracht. Aangenomen mag worden, dat deze suiker binnenkort de consumenten bereikt. 6) D.w.z. waarvoor restitutie van accijns is verleend wegens

uitvoer in den vorm van suikerhoudende goederen. 7) Op den laatste van het kwartaal. Cijfers van Lloyds. 8) Te A'dam en te R'dam. 9) A'dam, R'dam, Vlissingen, Vlaardingen, Hoek van Holland, IJmuiden en overige havens. 10) Zonder voorschot aan den Staat en schatplichtpromessen rechtstreeks: 3e weekbalans v. d. maand. 11) Nom. bedrag voor Juni 155,4; Juli 26,7; Oct. 108,5; Nov. 27,0; Jan./Nov. '25 231,8; Jan./Nov. '26 407,3 12) Nov. 13) Juli. 14) Jan. 15) Jan./Oct. 16) 3e kwartaal. 17) 1e half. 18) Wegens het Engelsche mijnconflict overtrof de uitvoer den invoer. 19) Sept.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.
(In Guldens).

	December 1926	Sedert 1 Januari 1926	Overeenkomstige periode 1925
Directe belastingen.			
Grondbelasting	4	4 19.552.671	4 19.600.843
Personeele belasting ..	1.672.956	27.824.604	26.156.257
Inkomstenbelasting ..	7.677.613	98.821.958	95.026.177
Dividend- en tantièmebelasting	1.339.519	18.882.156	18.030.187
Vermogensbelasting ..	2.155.332	11.653.784	12.766.081
Accijnzen.			
Suiker	3.588.675	43.798.450	42.351.868
Wijn	547.516	2.841.858	2.521.648
Gedistilleerd	5.048.364	46.374.664	47.367.210
Zout	171.709	2.078.641	2.032.775
Bier	1.110.504	12.646.339	12.555.543
Geslacht	893.255	9.685.438	9.894.416
Tabak	1.917.172	22.516.104	18.894.534
Belast. op speelkaarten	2.851	67.275	97.107
Rijwielbelasting	18	6.635.634	6.486.195
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	1.599.458	24.806.174	24.351.558
Registratierechten ..	2.185.563	21.294.767	22.257.014
Successierechten	3.392.620	47.714.801	45.149.358
Invoerrechten.			
Gouden en zilver werken			
Belasting	75.878	907.764	995.263
Essaailoon	106	999	967
Statistiekrecht	338.962	4.140.315	4.191.495
Mijnen	—	—	406.630
Domainen	514.833	3.811.441	3.487.809
Staatsloterij	24.342	656.904	658.703
Jacht en visscherij	3.872	252.018	263.845
Loodsgelden	472.309	5.042.427	4.083.741
Totaal-Generaal ..	39.232.125	489.251.350	464.076.701

1) Hieronder begrepen f 240.653 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissonnairs in effecten, enz. (Beursbelasting). 2) Idem f 4.949.844. 3) Idem f 5.810.659. 4) In de maand December pleegt de einduitkeering van de bemaalingsbelasting en van de provinciale en gemeentepcenten betreffende den loopenden dienst plaats te hebben, welke uitkeering de opbrengst over de maand December overtrof.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	December 1926	Sedert 1 Januari 1926	Overeenkomstige periode 1925
Verdedigingsbelast. Ia	644.293	3.494.306	3.828.906
Verdedigingsbelast. Ib	2.207.831	13.870.151	11.492.227
Verdedigingsbelast. II	3.405.246	27.557.659	26.129.972
Opcenten:			
Grondbelasting	4	4 3.946.129	4 3.946.744
Personeele belasting ..	501.607	5.933.550	5.421.819
Inkomstenbelasting ..	3.553.182	28.837.998	28.360.821
Vermogensbelasting ..	544.241	2.929.067	3.191.744
Dividend- en tantièmebelasting	442.041	6.231.112	5.949.962
Suiker	717.735	8.759.690	8.470.374
Wijn	109.503	568.372	504.330
Gedist. (binn.- en buitl.)	504.836	4.637.466	4.736.721
Zegelrecht van buitl. eff.	72.060	1.203.448	650.935
Totaal	12.702.575	107.968.948	102.684.555

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1926.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1921/22	—	—	—	330
1922/23	—	—	—	1.981
1923/24	—	—	7.559.061	16.027
1924/25	155.505	2.401.625	7.484.052	43.893
1925/26	3.469.990	1.349.079	48.093.336	5.669.180
1926/27	15.927.175	24.073.899	35.685.509	5.922.373
Totale ..	19.552.670	27.824.603	98.821.958	11.653.784

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 3½ 3 Oct. '25)	Zwits. Nat. Bk. 3½ 22 Oct. '25
Bel. Binn. Eff. 4 3 Oct. '25	N. Bk. v. Denem. 5 24 Juni '26
Bk. (Vrsch. in R.C. 5 3 Oct. '25)	Zweedsche Rbk 4½ 8 Oct. '25
Javasche Bank ... 4 14 Juli '26	Bank v. Noorw. 4½ 26 Oct. '26
Bank van Engeland 5 3 Dec. '25	Bk. v. Tsjecho-Duitsche Rijksbank 5 11 Jan. '27
Bank v. Frankrijk. 6½ 16 Dec. '26	slowakije ... 5½ 26 Oct. '26
Belgische Nat. Bnk. 6½ 12 Jan. '27	N. Bk. v. O'rijk. 7 6 Aug. '26
Fed. Res. Bank N.Y. 4 12 Aug. '26	N. Bk. v. Hong. 6 25 Aug. '26
Bank van Spanje .. 5 23 Mrt. '23	Bank v. Italië. 7 17 Juni '25
	Z.-Afr. Res. bnk 5½

OPEN MARKT.

	1927			1926	1926	1925	1914
	15 Jan.	10/15 Jan.	3/8 Jan.	27/31 Dec.	11/16 Jan.	12/17 Jan.	20-24 Juli
Amsterdam Partic. disc.	27/8-15/16	29/4-3/16	39/16-3/8	31/2	27/8-3/4	21/2-3/4	31/8-3/16
Prolong.	2 1/2	2 1/2-3	3-3/4	4-1/2	2 1/2-3/4	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4
Londen Daggeld ..	2 1/2-4	3-4 1/2	2-4	3-5 1/2	3-4 3/4	2 1/2-3 1/2	1 3/4-2
Partic. disc.	4 1/16-1/8	4 1/16-5/16	4 1/4-5/16	4 1/2-5/16	4 3/4-15/16	3 3/16-7/8	2 1/4-3/4
Berlijn Daggeld ..	2-4	2-4	2-8	4 1/2-10	5 3/4-7	—	—
Partic. disc.	30-55 d...	4 1/8-1/2	4 1/2-5/8	4 7/8-5	6 3/8	—	—
56-90 d...	4 1/8	4 1/8-1/2	4 1/2-5/8	4 3/8-7/8	6 3/8	—	2 1/8-1/2
Waren-wissel.	4 1/2	4 1/2-7/8	4 7/8-5 3/4	5 3/8-6	7 1/2-8	—	—
New York Call money	4 1/2-3/4	4-3/4	4 1/4-5 1/4	5-6 1/4	4-3/4	3-4 1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	3 3/4	3 3/4-7/8	3 7/8	3 7/8	3 7/8	3 3/8	—

1) Call money-koers van 14 Jan. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York **)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
11 Jan. 1927	2.50 1/2	12.13 1/4	59.32 1/2	9.91 1/2	34.77	100 1/4
12 " 1927	2.50 1/16	12.13 1/4	59.27 1/2	9.93	34.77	100 1/4
13 " 1927	2.50 1/16	12.13 1/2	59.30	9.94	34.77 1/2	100 1/4
14 " 1927	2.50 1/8	12.14	59.39	9.94	34.78	100 1/4
15 " 1927	—	12.13 3/4	59.37	9.94	34.78	100 1/4
17 " 1927	2.50 1/16	12.13 1/4	59.30	9.95	34.78	100 1/4
Laagste d.w. 1)	2.49 7/8	12.12 1/4	59.26	9.90	34.75	100 1/8
Hoogste d.w. 1)	2.50 1/8	12.14	59.40	9.96	34.80	100 3/8
10 Jan. 1927	2.49 15/16	12.12 1/2	59.34	9.91	34.76	100 1/4
3 " 1927	2.49 15/16	12.12 1/2	59.42 1/2	9.87 1/2	34.77 1/2	100 1/4
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	48.—	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
11 Jan. 1927	48.20	35.22 1/2	7.40	1.30	10.67	39.72
12 " 1927	48.25	35.22 1/2	7.40	1.30	10.58	39.70
13 " 1927	48.20	35.25	7.40	1.31	10.87 1/2	40.47 1/2
14 " 1927	48.22	35.25	7.40	1.32 1/2	10.95	39.94
15 " 1927	48.22 1/2	35.25	7.40	1.31	—	—
17 " 1927	48.18	35.25	7.40	1.32 1/2	10.72 1/2	40.50
Laagste d.w. 1)	48.15	35.15	7.38	1.27	10.45	39.50
Hoogste d.w. 1)	48.24	35.30	7.42	1.35	11.05	40.70
10 Jan. 1927	48.24	35.22 1/2	7.40	1.30	10.87	39.22 1/2
3 " 1927	48.30	35.30	7.40	1.32	11.20 1/2	38.36
Muntpariteit	48.—	35.—	7.40	1.32	48.—	48.—

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Osto *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
11 Jan. 1927	66.80	66.65	64.10	6.30	103 1/4	2.49 1/2
12 " 1927	66.80	66.65	64.10	6.30	103 1/4	2.49 1/2
13 " 1927	66.80	66.65	64.20	6.30	103 1/4	2.50
14 " 1927	66.82 1/2	66.67 1/2	64.10	6.30	103 1/4	2.49 1/2
15 " 1927	66.80	66.65	64.15	6.30	103 1/4	2.49 1/2
17 " 1927	66.80	66.62 1/2	64.05	6.30	103 1/4	2.49 1/2
Laagste d.w. 1)	66.75	66.60	63.95	6.28	103	2.49 1/4
Hoogste d.w. 1)	66.85	66.70	64.30	6.32	103 3/4	2.50
10 Jan. 1927	66.80	66.60	63.80	6.30	103 1/4	2.49 1/2
3 " 1927	66.85	66.70	63.65	6.30	103 1/4	2.49 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 3/8	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/2 en 7.21 1/2.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
11 Jan. 1927	4,85 1/4	3,96 3/4	23,73 1/4	40,00
12 " 1927	4,85 5/16	3,97	23,71 1/4	39,99 1/2
13 " 1927	4,85 5/16	3,97 1/2	23,72 1/4	39,99
14 " 1927	4,85 5/16	3,97 1/2	23,73 1/4	39,98 3/4
15 " 1927	4,85 5/16	3,98	23,73 1/4	39,98
17 " 1927	4,85 5/16	3,98	23,71 1/4	39,99 1/2
18 Jan. 1926	4,86 5/16	3,77	23,80	40,19
Muntpariteit ...	4,8667	19,30	23,81 1/4	40 5/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	1 Jan. 1927	8 Jan. 1927	10/15 Jan. 1927 Laagste	15 Jan. 1927 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 1/16	97 1/2
Athene	Dr. p. £	385 1/8	383 1/2	370	386
Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10 5/8	1/10 1/2	1/10 3/8	1/10 1/2
Budapest ...	Pen. p. £	27.77	27.75	27.70	27.80
B. Aires 1) ...	d. p. \$	46 7/16	47 15/32	46 3/8	46 15/32
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6 3/8	1/6 1/4	1/5 3/8	1/6 1/16
Constantin ...	Piast. p. £	962 1/2	962 1/2	955	970
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/11 1/8	1/11 1/8	1/11 1/8	2/0 15/16
Kobe	Sh. p. yen	2/0 7/32	2/0 3/8	2/0 3/8	2/0 7/32
Lissabon 1) ...	d. per Esc.	233 3/64	233 3/64	2 1/2	235 1/64
Mexico	d. per \$	24	24	23	25
Montevideo 1)	d. per \$	50 1/2	50 1/2	49 3/4	50 1/2
Montreal 1) .	\$ per £	4.85 3/8	4.86	4.85 7/8	4.86 1/2
R.d. Janeiro 1)	d. per Mil.	527 3/32	523 3/32	523 3/32	519 1/10
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/5 1/16	2/5 1/8	2/5	2/7 1/8
Singapore ...	id. p. \$	2/3 1/8	2/3 1/16	2/3 1/8	2/3 1/16
Valparaiso 1)	\$ p. £	39.62	39.63	39.59	39.65
Warschau ..	Zl. p. £	43 1/2	43 1/2	42	45

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

	Londen 1)	N.York 2)
10 Jan. 1927 ..	25 1/16	54 1/2
11 " 1927 ..	25 1/8	55
12 " 1927 ..	25 1/16	54 7/8
13 " 1927 ..	25 3/8	55 3/4
14 " 1927 ..	25 7/8	55 3/4
15 " 1927 ..	25 1/2	55 3/8
16 Jan. 1926 ..	31 1/16	67 1/2
20 Juli 1914 ..	24 1/16	54 1/8

GOUDPRIJS 3)

	Londen
10 Jan. 1927 ...	84 11/16
11 " 1927 ...	84 10 1/2
12 " 1927 ...	84 11 1/2
13 " 1927 ...	84 11 1/2
14 " 1927 ...	84 11 1/2
15 " 1927 ...	84 11 1/2
15 Jan. 1926 ...	84 1/1
20 Juli 1914 ...	84 1/1

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	7 Jan. 1927	15 Jan. 1927
Saldo bij de Nederlandsche Bank ...	—	f 6.961.341,26
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 137.180,56	" 487.807,72
Voorschot op 'ult. Dec. 1926 aan de gemeenten op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomsten belasting	" 49.351.034,90	" 41.195.158,97
Voorschotten aan de koloniën	" 3.658.204,21	" 7.786.832,08
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbrieven	" 139.407.907,04	" 138.003.597,24
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 7.150.000,—	" 6.500.000,—
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. 2)	" 14.869.257,52	" 14.783.081,57
Id. op andere Staatsbedrijven 2)	" 500.348,03	" 680.348,03

Verplichtingen.

Voorschot door de Nederl. Bank	f 3.680.479,28	—
Schatkistbiljetten in omloop 1)	" 111.361.000,—	f 111.361.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 31.770.000,—	" 31.760.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank ..	—	—
Zilverbons in omloop	" 13.169.436,50	" 12.767.238,—
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten 2) ..	—	—
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfond 2) ..	" 18.983.859,—	" 18.108.739,61
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 2) ..	" 66.189.168,12	" 46.971.175,49
Id. aan andere Staatsbedrijven 2)	" 590.000,—	" 590.000,—
Id. aan diverse instellingen 2)	" 36.079.255,23	" 36.041.703,89

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929. 2) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	8 Jan. 1927	15 Jan. 1927
Totaal	f 4.067.000,—	f 5.428.000,—
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-Indië	—	—
Indische Schatkistprom. in omloop ..	" 800.000,—	" 800.000,—
Voorschot Javasche Bank aan N.-Indië	—	—
Muntbiljetten in omloop	" 32.558.000,—	" 32.779.000,—
Ten voordeele van Ned.-Indië geboekte beleggingsgelden van het Ned.-Ind. muntfonds	" 3.526.000,—	" 3.526.000,—
Idem van de Ned.-Ind. Postspaarbank ..	" 711.000,—	" 769.000,—
Te goed bij 's Rijks kas	" 7.082.000,—	" 3.065.000,—
Te goed bij de Javasche Bank	" 26.446.000,—	" 29.381.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 17 Januari 1927.

Activa.		
Binnenl. Wis- (Hfdbk. f	50.183.970,93	
sels, Prom., (Bijbnk. "	7.972.368,52	
enz. in disc. (Ag.sch. "	17.287.006,12	f 75.443.345,57
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—	—
Idem eigen portef. . f	195.833.652,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	—	195.833.652,—
Beleeningen (Hfdbk. f	45.451.554,43	
incl. vrsch. (Bijbnk. "	11.633.640,59	
in rek.-crt. (Ag.sch. "	71.558.605,76	
op onderp. f	128.643.800,78	
Op Effecten	f 126.133.600,78	
Op Goederen en Spec. "	2.510.200,—	128.643.800,78
Voorschotten a. h. Rijk	—	—
Munt en Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 60.658.815,—	
Muntmat., Goud .. "	354.956.534,47	
	f 415.615.349,47	
Munt, Zilver, enz. "	28.452.018,86	
Muntmat., Zilver .. "	—	
Effecten	—	444.067.368,33
Belegging Res.fonds. f	7.046.981,68	
id. van 1/8 v. h. kapit. "	3.999.941,20	11.046.922,88
Gebouwen en Meub. der Bank	—	5.142.000,—
Diverse rekeningen	—	43.975.573,65
	f	904.152.663,21
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	7.047.731,06	
Bijzondere reserve	8.800.000,—	
Bankbiljetten in omloop	811.771.540,—	
Bankassigatiën in omloop	531.841,05	
Rek.-Cour. f Het Rijk f	9.700.321,35	
saldo's: (Anderen "	32.633.288,37	42.333.609,72
Diverse rekeningen	—	13.667.941,38
	f	904.152.663,21
Beschikbaar metaalsaldo	f 272.584.742,53	
Op de basis van 1/8 metaaldekking ..	101.657.344,38	
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. "	1.362.923.700,—	
Voornaamste posten in duizenden guldens.		

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikk. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
17 Jan. '27	60.659	354.957	811.772	42.865	272.585	52
10 " '27	60.737	353.738	831.090	46.291	266.453	50
3 " '27	60.824	352.513	865.706	33.148	260.592	49
27 Dec. '26	60.997	352.513	817.063	30.512	271.369	52
20 " '26	61.116	352.513	814.070	33.441	271.882	52
13 " '26	61.262	356.281	825.670	21.036	275.540	52
18 Jan. '26	43.139	395.656	858.812	72.854	277.143	50
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 1)	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
17 Jan. 1927	75.443	—	128.644	195.834	43.976
10 " 1927	81.795	—	131.209	194.945	59.500
3 " 1926	83.189	—	151.805	187.177	67.622
27 Dec. 1926	56.759	—	129.960	187.078	63.917
20 " 1926	57.216	—	129.280	183.807	66.701
13 " 1926	60.481	—	125.763	181.718	62.274
18 Jan. 1926	89.790	—	129.675	247.782	39.427
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 1/8 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

CURAÇOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Dis-conto's	Voor-schotten aan de kolonie	Diverse rekeningen 1)	Diverse rekeningen 2)
1 December 1926	1.444	2.338	148	499 3)	1.752	46
1 November 1926	1.423	2.147	133	33	1.256	265
1 October 1926	1.438	2.108	58	4	1.112	71
1 Sept. 1926	1.344	2.147	61	48	1.358	230
1 Augustus 1926	1.263	2.118	62	44	1.327	189
1 Juli 1926	1.243	2.061	70	19	1.275	158
1 December 1925	945	1.566	78	77	864	75

1) Sluitp. der activa. 2) Sluitp. der passiva. 3) Te goed van het Gouvern.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
8 Jan. 1927	227.000		321.000	62.000	150.400
1 „ 1927	226.750		320.000	64.500	149.850
25 Dec. 1926	226.500		321.000	68.500	148.600
11 Dec. 1926	197.747	28.352	330.436	67.013	147.317
4 „ 1926	198.147	28.845	328.772	72.793	147.292
27 Nov. 1926	198.135	28.590	327.479	69.633	147.863
20 „ 1926	198.299	28.263	331.885	68.640	146.990
9 Jan. 1926	197.038	39.457	356.306	49.351	156.122
10 Jan. 1925	133.596	52.256	283.955	91.661	111.495
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ¹⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
8 Jan. 1927		138.720		***	59
1 „ 1927		139.780		***	59
25 Dec. 1926		139.340		***	58
11 Dec. 1926	11.766	21.888	90.512	53.897	57
4 „ 1926	12.139	21.905	89.848	57.023	57
27 Nov. 1926	12.146	22.358	95.533	46.570	57
20 „ 1926	12.311	23.120	95.135	49.983	57
9 Jan. 1926	11.779	19.712	58.777	80.598	58
10 Jan. 1925	30.318	16.819	76.762	76.524	49
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa. ²⁾ Basis $\frac{1}{2}$ metaaldekk. ng.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
12 Jan. 1927	151.489	138.084	287.309	56.250	236.726
5 „ 1927	151.381	139.803	291.169	56.250	240.379
29 Dec. 1926	151.119	140.785	296.461	56.250	246.248
22 „ 1926	151.943	141.285	297.614	56.250	247.377
15 „ 1926	152.093	139.889	291.226	56.250	240.615
8 „ 1926	153.234	139.634	289.414	56.250	238.822
13 Jan. 1926	144.252	141.908	289.652	56.250	238.478
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
12 Jan. '27	34.768	77.056	15.372	111.539	33.155	26 $\frac{1}{8}$
5 „ '27	36.098	103.203	11.527	141.057	31.327	20 $\frac{1}{2}$
29 Dec. '26	34.168	96.659	11.632	131.343	30.084	21
22 „ '26	31.338	76.279	12.135	107.940	30.408	25 $\frac{5}{8}$
15 „ '26	28.878	76.313	11.146	108.098	31.954	26 $\frac{1}{8}$
8 „ '26	36.153	68.725	8.806	111.585	33.349	27 $\frac{1}{4}$
13 Jan. '26	44.583	80.007	13.804	114.851	22.094	17 $\frac{1}{8}$
22 Juli '14	11.005	33.633	13.736	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitl.	Zilver	Te goed in het buitl. ¹⁾	Wissels	Waarvan op het buitl.	Beleeningen
13 Jan. '27	5.549	1.864	341	86	3.581	16	2.136
6 „ '27	5.549	1.864	341	84	5.128	16	2.071
30 Dec. '26	5.549	1.864	341	83	4.437	11	2.083
23 „ '26	5.549	1.864	341	84	3.642	12	2.155
16 „ '26	5.549	1.864	341	83	3.563	13	2.194
14 Jan. '26	5.548	1.864	322	72	3.286	16	2.528
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Buit.gew. voorsch. afd. Staat	Schat-kistbil-jetten ¹⁾	Diver-sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant	
					Parti-culieren	Staat
13 Jan. '27	34.550	5.591	6.125	53.515	5.581	28
6 „ '27	35.000	5.581	5.931	54.305	5.660	21
30 Dec. '26	36.000	5.576	5.010	52.907	5.894	14
23 „ '26	36.450	5.575	4.738	52.234	5.324	47
16 „ '26	36.450	5.566	4.892	52.536	5.284	29
14 Jan. '26	34.850	5.223	3.677	51.328	3.153	40
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401

¹⁾ In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staat a. buitl. regeeringen.
²⁾ Sluippost activa. ³⁾ Except tegoe bij Russische Staatsbank.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 17 Januari 1927.

Een verrassing kon de discontoverlaging te Berlijn — welke op 12 Januari, van 6 pCt. tot 5 pCt. is toegepast — nauwelijks worden genoemd. Reeds maanden tevoren had men de waarschijnlijkheid van een dergelijken gang van zaken in uitzicht gesteld, doch thans eerst schijnt de leiding van de Rijksbank den toestand voldoende geconsolideerd te hebben geacht, om tot de wijziging van den rentevoet over te gaan. Ondanks het feit echter, dat reeds lang was gerekend op een daling van het rentepijl; heeft deze gebeurtenis toch een gunstigen invloed op de fondsenmarkt te Berlijn uitgeoefend. Deze kooplust heeft zich mede uitgestrekt tot obligatiesoorten, omdat men veronderstelt, dat de daling van de rente in de open markt zich ook zal uitstrekken tot die, welke voor obligaties wordt vergoed. Het rendement zou dus geringer worden en dit zou zich moeten uitspreken in een verhooging van de koersen der bestaande obligaties.

Te Londen is de stemming ook veel levendiger geworden. De uitlating van den heer Montagu Norman, ten tijde van zijn aankomst in de Vereenigde Staten, heeft in de City de hoop doen ontstaan, dat ook hier een discontoverlaging een kwestie van betrekkelijk korten tijd behoeft te zijn. Het sterkst hebben aandeelen in binnenlandsche spoorwegondernemingen de vruchten van de goede tendens kunnen plukken, doch hierbij is ook het feit gekomen, dat de spoorwegtarieven kortelings verhoogd zijn geworden.

Te Parijs is de tendens tamelijk opgewekt gebleven, ondanks het teleurstellende resultaat, dat de periodieke verkiezingen voor den Senaat te zien hebben gegeven. Daar echter de meerderheid ten gunste van de regering ongeschokt is gebleven, heeft de beurs aan deze politieke omstandigheid weinig aandacht geschonken. Ook heeft het een goeden indruk gemaakt, dat, voor het eerst sedert geruimen tijd, de indexcijfers voor den kleinhandel een achteruitgang hebben aangetoond. Men hoopt, dat hierdoor de „koopersstaking“, welke vele bedrijven in hun ontwikkeling belemmert, tot een einde gebracht zal kunnen worden.

Te New York is de houding van de fondsenmarkt weliswaar opgewekt geweest, doch het was bijna uitsluitend de beroeps-handel, welke zich tot de beurs aangetrokken heeft gevoeld. Het publiek heeft weinig orders geplaatst, waartoe wellicht ook de berichten omtrent den gang van zaken in de Zuid-Amerikaansche republieken hebben bijgedragen.

Ten onzent is de grootste aandacht gevallen op de *beleggingsafdeeling*. Twee omstandigheden hebben samengewerkt om deze markt een levendiger aanzien te geven, dan gewoonlijk het geval is. In de eerste plaats bestond er veel vraag uithoofde van de herbelegging van coupon-gelden, hetgeen steeds in de eerste weken van Januari kan worden opgemerkt. Hierbij heeft zich de discontoverlaging van de Deutsche Rijksbank gevoegd, waardoor de toch al reeds omvangrijke vraag naar Deutsche obligaties sterk is toegenomen. In verband hiermede zijn niet alleen de nieuwe uitgiften van dergelijke obligaties, welke in de berichtswaak plaats hebben gevonden, belangrijk overteekend — bijv. de uitgifte van obligaties Mitteldeutsche Stahlwerke, — doch zijn de koersen van de oudere soorten aanmerkelijk gestegen. In aansluiting hiermee werden Fransche soorten uit de markt genomen, terwijl ook voor de preferente aandelen der Belgische Nationale Spoorwegen groote belangstelling is ontstaan. Op de inheemsche obligaties heeft deze beleggingsvraag niet zulk een groote uitwerking gehad. Blijkbaar heeft het beleggende publiek de scherpe selectie, welke eenigen tijd geleden nog kon worden opgemerkt, niet meer in dezelfde mate toegepast. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 106 $\frac{1}{4}$, 105 $\frac{1}{8}$, 106; 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 100, 99 $\frac{1}{16}$, 99 $\frac{1}{4}$; 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Ned.-Indië 1926: 96 $\frac{23}{32}$, 96 $\frac{7}{8}$, 99 $\frac{13}{16}$; 5 pCt. Brazilië 1903 £ 100: 74 $\frac{1}{4}$, 75 $\frac{1}{8}$, 76 $\frac{1}{2}$; 5 pCt. Brazilië 1913 £ 20—100: 66, 67 $\frac{1}{4}$, 67 $\frac{1}{2}$; 8 pCt. Sao Paulo: 105 $\frac{1}{4}$, 105 $\frac{1}{8}$, 105 $\frac{1}{2}$.

De verschillende aandelen hebben een veel rustiger ontwikkeling gehad. De publieke belangstelling is niet meer zoo sterk als in den aanvang van het jaar kon worden opgemerkt. Alleen de afdeeling voor *binnenlandsche industriele aandelen* heeft nog tamelijk groote levendigheid aangetoond, hoofdzakelijk voor kunstzijdesoorten. Van de overige soorten verdienen vermelding aandelen Jurgens — met een kalme houding, Philips Gloeilampenfabrieken — waarin eenig aanbod is ontstaan, Wilton — welke prijshoudend zijn gebleven na de uiteenlopende berichten omtrent de mogelijkheid van het afbouwen van de „Statendam“; Kwatta, waarvoor zich goede vraag heeft ontwikkeld. Centrale Suiker Mij.: 128, 129, 129 $\frac{1}{2}$; Hollandsche Kunst-

zijde Industrie: 80, 82½, 85%; Jurgens: 177½, 174½, 176%; Maekubee: 87%, 84%, 86%; Kwatta: 55½, 58½, 63; Ned. Kunstzijdefabriek: 197½, 199%, 197, 199%; Philips Gloeilampenfabriek: 387, 379, 373½.

Rubberaandeelen waren kalm, met een lichte neiging tot achteruitgang, in verband met de houding van de rubbernoteringen. Grote verschillen zijn echter niet voorgekomen. Amsterdam Rubber: 337½, 333½, 328%; Deli Batavia: 268½, 269½, 262; Hessa Rubber: 471, 477, 473½, 471; Indische Rubber: 381, 377, 376; Java Caoutchouc: 211, 207½, 206; Kali Telepak: 339, 333, 331½; Kendeng Lemboe: 427, 420, 414½; Ned.-Ind. Rubber & Koffie: 343½, 344½, 341½; Oost-Java Rubber: 364, 356½, 349; Padang Rubber: 359½, 365, 368½; R'dam Tapanoei: 159, 155, 156½; Serbadjadi: 345, 338, 334½; Sumatra Caoutchouc: 304½, 301½, 300, 297; Sumatra Rubber: 386, 384, 377, 379½; Vereenigde Indische Cultuur Ondernemingen: 201, 195½, 194.

De *tabaksafdecling* heeft een tamelijk opgewekt verloop gehad. De afhankelijkheid van de rubberprijzen is ditmaal niet sterk tot uiting gekomen, omdat de grootste aandacht gevestigd bleef op de — ter beurze gunstig beoordeelde — vooruitzichten ten aanzien van de resultaten der komende inschrijvingen. Arendsburg: 599½, 597½, 600; Besoeki Tabak: 317, 312½, 310; Deli Batavia: 456½, 458, 456½; Deli Mij.: 435½, 437½, 435½; Oostkust: 205½, 201½, 200; Senembah Mij.: 425, 428, 421½, 424.

De *sukkermarkt* heeft geen groote verschillen aangetoond, terwijl ook de handel zeer beperkt is gebleven. Zelfs in het hoofdfonds, aandelen H.V.A., is op sommige dagen zoo goed als niets omgegaan. De grondtoon was over het algemeen echter vast. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 183½, 185½, 184½; Handelsvereniging Amsterdam: 688½, 694, 692½, 692; Java Caoutchouc: 387, 382, 383; Maron: 276, 275, 269; Ned.-Ind. Suiker Unie: 265½, 266, 265; Poerworedjo: 119, 118½, 118; Sindanglaet: 425, 427, 430; Tjepper: 715, 710, 705; Tjewang Lestari: 250, 248.

Petroleumaandeelen hebben enkele opmerkelijke wijzigingen te zien gegeven. Ten aanzien van het hoofdfonds werd eenige teleurstelling gewekt door het feit, dat — volgens nog niet volkomen bevestigde geruchten — een obligatieuitgifte in New York zal worden ondernomen door de Bataafsche Petroleum Mij. Weliswaar verkrijgt de Koninklijke Petroleum Mij. hierdoor betrekkelijk goedkoop geld, doch tegelijkertijd werd de mogelijkheid op het uitreiken van een „claim” aan aandeelhouders voorloopig op den achtergrond gedrongen. Toch werd het fonds niet sterk aangetast. Aandeelen Geconsolideerde waren gezocht in verband met geruchten omtrent een liquidatie der Mij. Aandeelen Peudawa boekten een licht herstel. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 371½, 369½, 365½; Gec. Holl. Petr. Mij.: 198½, 204½, 204½; Kon. Petroleum Mij.: 393½, 391½, 395, 390½; Perlak Petroleum: 68, 70½, 69½; Peudawa: 20, 22^{7/16}, 25.

Scheepvaartandeelen hebben weinig aandacht getrokken, met uitzondering van aandelen Holland-Amerika Lijn. Hieromtrent liepen tegenstrijdige berichten betreffende het afbouwen van de „Statendam”. Eenige bevestiging is ter beurze niet bekend geworden, doch de speculatie heeft zich nogal ruim in de aandelen bewogen, zonder dat de koersen sterk zijn veranderd. Holland-Amerika Lijn: 67½, 66½, 66; Java-China Lijn: 128, 125, 126½; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 101, 99½; Ned. Scheepvaart Unie: 182½, 183½, 182½; Stoomv. Mij. Nederland: 177½, 175½, 176½.

Mijnaandeelen waren stil op ongeveer ongewijzigd koerspeil. Alg. Exploratie Mij.: 96½, 96½, 95; Müller & Co.'s Alg. Mijnbouw Mij.: 59½, 61½, 59½; Redjang Lebong: 225½, 222½, 221½; Singkep Tin Mij.: 435, 437, 434.

Bankaandeelen waren vast, doch zonder opmerkelijke koersverschillen. Amsterdamsche Bank: 161½, 162½, 162; Holl. Bank voor Zuid-Amerika: 74½, 73½, 74; Incasso Bank: 118, 118½, 118½; Javasche Bank: 365, 361; Koloniale Bank: 247, 243½, 247; Ned.-Ind. Handelsbank: 175½, 174½, 174½; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 158½, 157½, 157½; R'damsche Bankverg.: 86, 85½; Twentsche Bank: 138, 137, 138.

De *Amerikaansche markt* bleef stil, waarbij hier en daar geringe verliezen op te merken zijn geweest. Anaconda Copper: 96%, 99%, 97%, 98%; Studebaker: 55%, 53½, 53½; United States Steel Corp.: 158½, 158½; Atchison Topeca: 165½, 166½, 167^{7/16}; Baltimore & Ohio: 109½, 110, 110½; Erie: 41, 40%; New York Ontario & Western: 24½, 25, 25%; St. Louis & San Francisco: 106, 105½, 107; Union Pacific: 163½, 164½, 163; Wabash Railway: 43^{21/32}, 43^{13/32}, 44^{7/16}, 45^{15/32}.

De *geldmarkt* was vrij ruim; prolongatie was verkrijgbaar à 2½ pCt. na 3 pCt., doch liep later weer iets op tot 2½ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

18 Januari 1927.

In verschillende Europeesche invoerlanden bleef ook deze week de vraag naar tarwe bevredigend. Vooral is dat het geval in Italië, waar zoowel Plata- en Russische tarwe als Noord-Amerikaansche soorten in flinke hoeveelheden werden gekocht. Ook Frankrijk blijft steeds als koper voor spoedige tarwe optreden evenals voor Platatarwe op aflading, terwijl naar den Elzas tevens over Antwerpen Russische tarwe werd verkocht. Aan de Antwerpsche tarwemarkt werd deze week zoowel naar Frankrijk als voor Belgisch gebruik een goede omzet bereikt. Eenige afname van den omzet naar België viel echter aan het einde der week wel te constateeren evenals ook naar Duitschland en Nederland de zaken eenige neiging tot vermindering toonden. Dit neemt echter niet weg, dat de tarwezaken naar Duitschland geregeld voortgaan. Vooral wordt Platatarwe gekocht, evenals in Nederland, doch ook Manitoba's en tarwe uit de Vereenigde Staten in spoedige posities worden dagelijks opgenomen. Slechts uit Engeland hoort men nog steeds klagen over dagen met teleurstellende vraag. Men is daar den laatsten tijd wel meer belangstelling voor Platatarwe gaan toonen, die er tot korten tijd geleden weinig was gekocht, en ook kwamen aan de Engelsche markt deze week dagen met levendigen omzet voor, gedeeltelijk onder den invloed van de goede vastelandsche vraag, doch het schijnt, dat de handelaars in Engeland nog altijd ontevreden zijn over den omvang der zaken. Het is echter zeer goed mogelijk, dat dit samenhangt met de omstandigheid, dat de Engelsche molenaars veelal hun inkoop direct in het uitvoerland doen en bovendien komen vele der verkoopen van de Canadeesche tarwepool zonder bemiddeling van den handel tot stand. In ieder geval wijzen de wekelijksche cijfers der wereldverscheppingen van tarwe, die nu reeds geruimen tijd van zeer ruimen omvang zijn, op de goede vraag in de invoerlanden. Daarin toonen zich de gevolgen van den kleineren oogst van tarwe en rogge in Europa, nu in de eerste helft van het seizoen een groot gedeelte van de eigen productie is verbruikt. De groote verscheppingen maken het mogelijk, dat in Noord-Amerika de tarweprijzen zich zoo goed kunnen handhaven. Wegens de wat rustiger houding der Europeesche tarwemarkt kwamen zoowel te Chicago als te Winnipeg dagen met eenige prijsverlaging voor, doch door de groote verscheppingen dezer week uit Noord-Amerika en de vaste stemming in Argentinië, te weeg gebracht door geregelde flinke zaken in Plata-tarwe naar vrijwel alle Europeesche invoerlanden, eindigden de markten te Chicago en Winnipeg in prijshoudende stemming.

Op 17 Januari scheen de stemming wat minder vast. Het slot was te Winnipeg vrijwel onveranderd tegenover een week tevoren, te Chicago ½ à 1 dollarcent per 60 lbs. hooger. Aan de termijnmarkten in Argentinië waren deze week voor tarwe de prijsfluctuaties van weinig betekenis, doch ook voor Plata-tarwe waren wegens de goede vraag de prijzen de laatste dagen wat hooger, hetgeen de zaken niet belemmerde. Dat ondanks de deze week sterk toegenomen Argentijnsche tarweverscheppingen en de vermeerdering der aanvoeren in de Argentijnsche havens de Europeesche markt daarvan geen druk ondervond, wijst weder op de algemeene goede belangstelling voor buitenlandsche tarwe in de invoerlanden. Vooral Platatarwe, die tegenwoordig de goedkoopste soort is, vindt daardoor overal gemakkelijk koopers. Van 10 tot 17 Januari zijn aan de termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario de tarweprijzen 5 à 10 centavos per 100 KG. gestegen.

Uit Australië werd deze week minder tarwe verscheept dan in de vorige, doch uit Rusland bleven de afladingen zich op het peil van de vorige week handhaven. Het ziet er naar uit, dat de uitvoerlanden voorloopig veel tarwe zullen blijven verscheppen. Canada heeft nog een aanzienlijk uitvoeroverschot en het Zuidelijk halfrood zal zijn verscheppingen zeker verder uitbreiden. Ter belading in Januari en Februari is van Argentinië zeer veel scheepsruimte bevracht, waarvan het totaal op niet minder dan twee miljoen ton wordt berekend. Een aanzienlijk gedeelte daarvan zal zeker voor belading met tarwe dienen. De laatste dagen is de vrachtenmarkt van Argentinië wat minder vast en ten slotte is eenige verlaging ingetreden, die zich, indien zij verderen voortgang mocht maken, waarschijnlijk wel spoedig in de Europeesche prijzen van Argentijnsch graan zal doen gelden.

Rogge bleef deze week aanvankelijk zeer goed gevraagd en vooral voor Plata-rogge, die aanvankelijk tot veel lagere prijs dan de Noord-Amerikaansche rogge verhandeld werd, zijn de prijzen sterk verhoogd. Deze omstandigheid werkte ertoe mede, dat in Noord-Amerikaansche rogge de omzet

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei.	Mais Mei.	Haver Mei.	Tarwe Febr.	Mais Febr.	Lijnzaad Febr.
15 Jan.'27	139 $\frac{1}{8}$	81 $\frac{1}{4}$	48 $\frac{1}{8}$	11,—	5,65	14,50
8 „ '27	138 $\frac{1}{4}$	80	49 $\frac{1}{8}$	11,—	5,60	14,25
15 Jan.'26	175 $\frac{1}{8}$	80 $\frac{1}{2}$	45 $\frac{1}{8}$	14,40	7,80	16,10
15 Jan.'25	184	132	61 $\frac{1}{4}$	15,95	11,05	23,70
15 Jan.'24	109 $\frac{1}{8}$	78 $\frac{1}{8}$	47 $\frac{1}{8}$	11,10 ¹⁾	9,60 ¹⁾	20,— ¹⁾
20 Juli '14	82	56 $\frac{3}{8}$	36 $\frac{1}{4}$	9,40	5,38	13,70

1) Per Januari.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	18 Jan. 1927	10 Jan. 1927	18 Jan. 1926
Tarwe (Hardwinter II) .. ¹	15,10	15,40	16,75
Rogge (No. 2 Western) .. ¹	12,35	12,20	11,45
Mais (La Plata)	162,—	164,—	187,—
Gerst (48 lbs. malting) .. ²	220,—	218,—	184,—
Haver (Canada 3)	11,40	11,40	10,85
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) .. ¹	11,60	11,65	14,50
Lijnzaad (La Plata)	358,—	355,—	372,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	9/15 Januari 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	9/15 Januari 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	1927	1926
Tarwe	42.923	89.093	32.794	—	500	701	89.593	33.495
Rogge	5.717	15.270	10.039	—	—	96	15.270	10.135
Boekweit	221	221	1.891	—	—	90	221	1.981
Mais	20.117	79.013	48.253	3.100	9.500	8.967	88.513	57.220
Gerst	6.748	15.641	15.263	—	602	75	16.243	15.338
Haver	3.612	3.812	5.009	—	—	200	3.812	5.209
Lijnzaad	1.743	6.858	8.341	4.300	4.300	5.498	11.158	13.839
Lijnkoek	1.938	4.177	13.658	—	—	—	4.177	13.658
Tarwemeel	2.134	4.208	4.442	292	2.126	534	6.334	4.976
Andere meelsoorten	275	380	685	—	—	—	380	685

een flinken omvang bleef behouden, speciaal naar Noord-Duitsland. Ook de Duitse markten aan den Rijn bleven rogge koopen, evenals aanvankelijk Nederland en België, doch later heeft de roggemarkt aan omzet verloren. Het aanbod van Donaugogge is weder sterk ingekrompen, doch Rusland zet zijn overigens niet omvangrijke verschepingen voort en ontmoet daarvoor goede vraag in Noord-Duitsland tot eveneens vrij wat gestegen prijs. De roggemarkt verkeert over het algemeen in vaste houding wegens de sterk afgenomen voorraden inlandische rogge in Duitsland, al heeft dan de sterke prijsstijging de zaken wel wat belemmerd. Sedert 10 Januari steeg Mei-rogge te Chicago weder 1 $\frac{1}{2}$ dollarcent per 56 lbs., doch Juli bleef onveranderd.

Voor maïs zijn in den loop der week in Engeland, waar de omzet onlangs nogal wat was toegenomen, weder minder zaken gedaan; blijkbaar was voorloopig een flink gedeelte der behoefte gedekt. Duitsland blijft nog veel maïs koopen en in de Noord-Duitse havens werden, zoowel voor Plata- als voor Donau-maïs hogere prijzen betaald dan elders in West-Europa. In Nederland en België leed de markt onder groote aanvoeren.

Speciaal in Nederland worden daaruit in zoo sterke mate vroeger op Januari—April levering afgesloten contracten vervuld, dat de verdere vraag voor maïs aan de Nederlandsche markt zeer teleurstellend is. Daarbij waren de maïsverschepingen uit Argentinië deze week zeer groot, terwijl ook de aanvoeren in de Argentijnsche havens weder zijn toegenomen, zoodat het speciaal in Engeland heerschende vermoeden, dat de Argentijnsche maïsverschepingen wel eens blijvend konden afnemen, niet bewaarheid wordt. Uit de Roemeensche havens werd deze week slechts weinig maïs verscheept, doch verschillende onverkochte partijen zijn nog naar Rotterdam en Hamburg onderweg. In eerstgenoemde haven is de verkoop daarvan in den loop dezer week veel moeilijker geworden en gedurende de allerlaatste dagen zijn zij ook te Hamburg, waar aanvankelijk zeer goede prijzen te bedingen waren, minder gemakkelijk te plaatsen. Rusland heeft deze week vrij wat maïs verscheept en de aanvoeren van Russische maïs te Rotterdam hebben daar, omdat zij tot lagere prijzen werden aangeboden, eenigen druk op de markt geöfend. Bovendien waren in den loop der week de termijnmarkten te Argentinië vast en de Februari-termijn onderging er eerst zelfs eenige verlaging. De daardoor ontstane gemakkelijker stemming werd in de hand gewerkt door de flauwere vrachtenmarkt en zoowel op spoedige aflading als ter verscheping in de zomermaanden van den nieuwen oogst was Platamaïs goedkooper te koop. In Roemenië was bij het koudere weder en geringe aanvoeren de maïsmarkt vast, doch behalve te Hamburg had die vastere stemming op de West-Europeesche markten geen invloed. Slechts op enkele dagen scheen dat te Rotterdam wel het geval te zijn en werden ook voor Donau-maïs op Maart/April aflading tot gestegen prijzen zaken gedaan. Spoedig kwam daaraan echter weder een einde en

de markt sloot voor maïs vrijwel overal in lusteloze houding. Slechts Argentinië was op 17 Januari weer wat vaster, doch het is de vraag in hoeverre de invloed daarvan wordt teniet gedaan door de flauwere vrachtenmarkt. Februari-maïs sloot te Buenos-Aires 10 centavos per 100 KG. hooger dan op den 10den en te Rosario onveranderd, terwijl de Mei-termijn (nieuwe oogst) ten slotte geen verandering onderging. De markt in Europa sluit in gedrukte stemming met lagere prijzen dan de door Argentijnsche afladers gevraagde.

In Noord-Amerika heeft betere vraag en ongunstig weder een wat betere stemming aan de maïsmarkt teweeggebracht en de verbetering, welke in het laatst der vorige week optrad, kon zich in Chicago ten volle handhaven. Zelfs ondergingen de prijzen in den loop der week nog eenige verhooging, die voor Mei $\frac{7}{8}$ en voor Juli $\frac{1}{8}$ dollarcent per 56 lbs. bedroeg.

Zeer vast was deze week weder de markt voor gerst. Zoowel van Russische als van Donaugerst was het aanbod zeer beperkt. Groote verschepingen gerst van Rusland werkten eenigszins als een verrassing en aan de termijnmarkt te Winnipeg brachten zij zelfs eenige verlaging in den gerstprijs teweeg, terwijl ook in Europa de vraag voor gerst tot de sterk gestegen prijzen wat afnam. Tot prijsverlaging kwam het echter ten slotte niet en ook de laatste dagen werden in Duitsland telkens weder hooge prijzen voor gerst betaald. Aanbod van Platagerst voor spoedige verscheping is beperkt en de offertes bepalen zich voornamelijk tot aanbod van wederverkoopt, welke wenschen te profiteeren van de gestegen prijzen. Latere aflading is van Argentinië geregeld aan de markt tot hogere prijzen dan in het begin der week. Speciaal in Engeland worden vrij geregeld zaken gedaan in Perzische gerst, waarvoor ook al een prijsverhoging valt te constateeren, benevens in gerst uit Argentinië en Chili, uit welk laatste uitvoerland ook naar Antwerpen en Duitsland zaken werden gedaan. Uit Noord-Amerika waren de gerstverschepingen deze week kleiner dan tevoren, doch zij zijn nog van flinken omvang. Gerst uit de Vereenigde Staten en Canada was de laatste dagen niet bijzonder vast en de prijzen zijn daarvoor in den loop dezer week minder verhoogd dan voor Donaugerst. Zelfs trad te Winnipeg aan de termijnmarkt eenige prijsverlaging in.

Voor haver is de belangstelling in de Europeesche invoerlanden tegenwoordig wat grooter dan tevoren, doch de zaken bepalen zich vrijwel geheel tot haver uit Argentinië en Chili, nu uit Noord-Amerika de prijzen nog steeds te hoog zijn voor export naar Europa.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren de afgelopen week kalm gestemd, terwijl prijzen afbrokkelden.

In New York hadden de noteringen voor Spot Centrifugals en op de termijnmarkt het volgend verloop:

	Sp. C.	Jan.	Mrt.	Mei	Juli	Sept.	Dec.
Slot voorafgaande week	5.12	3.25	3.32	3.40/41	3.49	3.54	3.42
Opening verslagweek	5.12	3.25	3.31	3.39/40	3.47	3.53	3.39
Slot verslagweek	5.02	3.13	3.20	3.31	3.41	3.47	3.31

De ontvangsten in de Atl. havens der V. S. bedroegen deze week 26.000 tons, de versmeltingen 33.000 tons tegen 70.000 tons in 1925 en de voorraden 181.000 tons tegen 76.400 tons.

Volgens Willett & Gray bedroeg in 1926 de consumptie in de V. S. 5.671.000 tons (geraff.) tegen 5.510.000 tons in 1925 (toen een recordjaar).

Amerikaansche raffinadeurs toonden de afgelopen week in het geheel geen interesse voor het artikel, terwijl de handel zich beperkte tot slechts eenige onbetekenende transacties. Voor Cubasuiker daalde de prijs dan ook tot ongeveer 3.5/16 d.c. c. & fr.

De Cuba-statistiek was als volgt:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten tot 8/1....	—	127.819	113.702
Oude oogst	1.358	—	—
Totaal ontv. oude oogst tot 11/1	4.737.248	265.854	134.381
Werkende fabrieken	137	142	145
Weekexport 8/1.....	—	71.322	68.466
Oude oogst	24.848	14.582	—
Totale export 11/1.....	4.684.962	122.979	148.576
Totale voorraad 8/1.....	46.251	172.489	87.251

In Duitschland heeft het uitvoer Kartel de voor export beschikbare hoeveelheid van 6 pCt. van den oogst verhoogd tot 12 pCt. Aannemende, dat de oogst 1.600.000 tons zal beloopt, zou dus ongeveer 200.000 mogen worden uitgevoerd; intusschen werden reeds vergunningen verleend voor den export van 130.000 tons, zoodat er op het oogenblik nog maar 70.000 tons voor export beschikbaar zouden zijn.

In Engeland werd de markt door New York beïnvloed en brokkelden prijzen op de termijnmarkt nogal sterk af; de markt sloot deze week op de volgende noteeringen:

Januari	Sh. 18/4 $\frac{1}{2}$	Aug.	Sh. 19/0 $\frac{1}{2}$
Maart	" 18/8 $\frac{1}{4}$	Dec.	" 17/3
Mei	" 18/11 $\frac{1}{4}$		

De Board of Trade statistiek voor Engeland wordt met de volgende cijfers bekend gemaakt:

	Dec. 1926	Jan./Dec. 1925
	Tons	Tons
Import Ruwsuiker.....	64.240	1.334.794
" Bietsuiker	6.042	17.657
" Geraffineerd	63.803	762.648
Totaal	134.085	2.115.099
Voorraad in entrepôt	279.050	—
" " raffinaderij	55.850	—
Opbrengst raffinaderij	43.863	876.950
Totaal binnenl. verbruik....	122.666	1.662.818
Totale export	5.380	68.789
Voorraad 30 November 1926	—	291.550
" 31 December 1926	—	415.300
Niet berek. verlies op raffinade	—	3.557

De zichtbare voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1926/27	1925/26	1924/25
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1 December	985.000	1.049.000	881.000
Tsjechoslowakije 1 December	628.000	780.000	706.000
Frankrijk 1 December	398.000	378.000	305.000
Nederland 1 December	212.000	173.000	176.000
België 1 December	129.000	169.000	148.000
Polen 1 December	220.000	212.000	181.000
Engeland 1 Januari	351.000	432.000	162.000
Europa	2.923.000	3.193.000	2.559.000
V.S. Atlant. havens 12 Jan....	161.000	76.000	36.000
Cuba 8/1/27	46.000	172.000	87.000
Totaal	3.130.000	3.441.000	2.682.000

Op Java vonden de afgelopen week geen verdere afdoeningen door de Visp. plaats.

In de tweede hand brokkelden prijzen af tot het volgend niveau:

Superieure Suiker disponibel Januari en Februari f 13,50 p. pic.; Superieure Suiker Maart f 13,69 p. pic.; No. 16 & / hoger disponibel f 12 $\frac{1}{2}$ p. pic., alles nominaal.

Hier te lande volgde de termijnmarkt vrijwel New York en Londen en brokkelden prijzen ten slotte af wegens ruim realisatie aanbod. De markt sloot op ongeveer de volgende prijzen:

Mrt. „ 21 $\frac{1}{4}$	} Koopers met verkoopers f 1/8 hooger.
Mei „ 22.—	
Aug. „ 22.—	
Dec. f 20 $\frac{1}{4}$	

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Maart	Londen			New York 96 ^o Centri- fugals
		Tates Cubes No.1	White Java's f.o.b. per Mei/Juni	Cuba's 96 ^o c.i.f. Maart	
	kristalsuiker basis 99 ^o	Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
17 Jan. '27	f 21 $\frac{13}{16}$	38/3	16/3	15/7 $\frac{1}{2}$	5,02
10 Jan. '27	" 22 $\frac{11}{16}$	38.3	18/—	16/3	5,12
17 Jan. '26	" 17 $\frac{1}{4}$	31/9	13/10 $\frac{1}{2}$	11/—	4,11
17 Jan. '25	" 20 $\frac{1}{8}$	37/	18/—	14/—	4,59
	ruwsuiker basis 88 ^o				
4 Juli '14	f 11 $\frac{13}{32}$	18/—	—	—	3,26
	basis 99 ^o				
	f 14 $\frac{13}{32}$				

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands.)

	14 Jan. 1927	7 Jan. 1927	31 Dec. 1926	14 Jan. 1926	14 Jan. 1925
New York voor Middling ...	13,50 c	13,10 c	12,95 c	20,70 c	24,15 c
New Orleans voor Middling	13,25 c	12,86 c	12,69 c	20,14 c	23,60 c
Liverpool voor Middling ...	7,16 d	6,98 d	6,89 d	10,80 d	13,07 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '26 tot 7 Jan. '27	Overeenkomstige periode	
		1925/26	1924/25
Ontvangsten Gulf-Havens.	} 8959	6895	6624
" Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1464	1420	1602
" "t Vasteland etc.	3539	2769	2566
" " Japan.....	821	635	522

Voorraden.
(In duizendtallen balen).

	7 Jan. '27	Overeenkomstig tijdstip	
		1926	1925
Amerik. havens.....	2943	1639	1613
Binnenland	1529	2019	1473
New York	138	95	206
New Orleans	682	490	439
Liverpool	864	593	608

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester, d.d. 12 Januari 1927.

De vaste toon van de Amerikaansche katoenmarkt heeft zich kunnen handhaven. Er wordt in groote hoeveelheden katoen aangevoerd, hetgeen echter tot nog toe geen deprimeerende invloed op prijzen heeft gehad, daar de vraag wel in staat schijnt te zijn de in de markt gebrachte partijen te absorberen. Mid American spot te Liverpool noteerde gisteren 7.11 d., een cijfer, dat wij sinds midden October jl. niet bereikt hebben en ook hedenmorgen opende de markt 1 punt hooger. Egyptische katoen is eveneens vast; de oogst schijnt er goed voor te staan, terwijl ontvangsten in Alexandrië nu slechts circa 360.000 cantars minder zijn dan in het vorig seizoen. De loco-vraag in Liverpool was de vorige week wat beter en de totale verkoop bedroeg ca. 36.000 balen.

De betere stemming in Amerikaansche garens, welke algemeen na de jaarswisseling verwacht werd, is tot nog toe geen werkelijkheid geworden. Terwijl er de vorige week een betere vraag scheen te zijn, is de vastere stemming van het ruwe materiaal een beletsel voor verdere zaken geworden. Met het oog op de stijging van katoenprijzen, waren spinners genoodzaakt hun prijzen te verhogen, ten gevolge waarvan er slechts weinig zaken meer tot stand kwamen. In verschillende gevallen zijn er echter flinke hoeveelheden in dhootie garens tot zeer lage prijzen geboekt. De vraag naar getwijnde garens voor binnenlandsch gebruik blijft zich handhaven en er worden dagelijks nog verkoopen gemeld. In Eng. garens wordt minder gedaan. Het ruwe materiaal is vast, terwijl biedingen van koopers

over het algemeen gebaseerd zijn op prijsconcessies, die spinners niet willen toestaan, zoodat er dan ook, zoowel in twist als in weft, slechts weinig omgaat. Ook de vraag naar getwijnde garens is geringer en zaken beperken zich tot dringende behoefta.

Hoewel de doekmarkt zij, die groote dingen na de jaarswisseling verwacht hadden, misschien teleurgesteld heeft, is de stemming algemeen toch gezond en hoopvol te noemen. Prijzen blijven vast en er bestaat een goede vraag, speciaal van Indië, hoewel het aantal geboekte orders gering en tot enkele firma's beperkt is. De algemeene ondervinding is, dat, hoewel er van Indië voldoende vraag binnenkomt, koopers over het algemeen zeer voorzichtig zijn en hun uiterste best doen om tot hun prijsidee te kunnen slagen, zoodat het grootste gedeelte der zaken op te lage prijzen teruggewezen wordt. Het nieuws van China luidt nog niet zeer opwekkend; Rangoon, de Straits en de kleinere markten koopen slechts enkele partijen standaard goederen. Wat de positie hier betreft, schijnt de markt zich wel te kunnen handhaven. Enkele fabrikanten hebben reeds orders afgesloten en verlangen een lateren levertijd, doch er is geen speciale style of markt, die bijzonder de aandacht trekt, daar hier en daar wat gedaan is en zaken van een gemengd karakter zijn.

5 Jan. 12 Jan. Oost. koersen. 4 Jan. 11 Jan.

Liverpoolnoteeringen. T.T. op Br.-Indië 1/6 1/6
F.G.F. Sakellaridis 13,90 13,55 T.T. op Honkong 1/11 1/11
G.F. No. 1 Oomra. 5,25 5,30 T.T. op Shanghai 2/4 2/5

KOFFIE.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 7 ¹⁾	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 4 ¹⁾	
17 Jan. 1927	267.000	26.150	925.000	27.600	557/64
10 " 1927	278.000	26.225	949.000	28.200	557/64
3 " 1927	304.000	25.875	957.000	27.800	529/32
18 Jan. 1928	314.000	25.050	1.307.000	27.800	71/8

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgeloope week	Sedert 1 Juli	Afgeloope week	Sedert 1 Juli
15 Jan. 1927	51.000	2.445.000	213.000	5.087.000
16 Jan. 1928	75.000	2.908.000	184.000	5.107.000

¹⁾ In Reis.

In de afgelopen week bleef de stemming aan de koffiemarkt onveranderd, terwijl de prijzen aan de termijnmarkt ten onzent, in navolging van New-York, iets terugliepen. De aanbiedingen van Santos werden ook iets goedkooper, terwijl die van Rio zoo goed als ongewijzigd bleven.

De offertes van Palembang Robusta van Indië, die reeds in de vorige week ongeveer 1 1/2 ct. hadden ingeboet van den in het laatst van het vorige jaar bereikten verhoogden stand, liepen ook deze week nog iets terug. In de prijzen der overige Robusta-soorten, evenals in die van de Centraal-Amerikaansche koffië's, kwam slechts weinig verandering.

De afzet was onbevredigend. Daar de consumptie overal slechts zeer matig voorzien is, moet natuurlijk wel, zoowel in het binnenland als in het buitenland, telkens worden bijgekocht, omdat aanvulling voor de branderij noodzakelijk is, doch verder gaat de afzet dan ook niet. De lust tot het ondernemen van nieuwe zaken is nog allerwegen zeer gering en dit is ook niet te verwonderen bij de onzekerheid, die omtrent de naaste toekomst bestaat. Weliswaar wordt voor het seizoen 1927/28 in Brazilië een zeer groote oogst verwacht (de opbrengst van Santos alleen wordt, zooals bekend is, reeds op minstens 15 miljoen balen geschat), doch alles hangt af van de vraag of het Instituut tot Permanente Verdediging van de Koffië van Sao Paulo in staat zal zijn het overschot van dien oogst terug te houden en te financieren, zooals het dit tot nu toe met de laatste oogsten heeft gedaan.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 84/- a 85/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 86/- a 87/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 70/6 a 71/6.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Januari/Februari verscheping, 39 ct.;

Mandheling Robusta, Februari verscheping 42 ct., alles per 1/2 KG., cif., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-noteeringen bleven onveranderd 57 ct. per 1/2 KG. voor Superior Santos en 50 ct. voor Robusta.

De noteeringen aan de Rotterdamse termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good			
	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
18 Jan.	46 7/8	44 3/4	42 5/8	40 7/8	44 3/4	42 3/8	39 5/8	37 1/2
11 "	47 3/4	45 3/4	43 7/8	42	44 3/4	43 1/8	40 5/8	38 1/8
4 "	47 3/4	45 3/4	43 7/8	42	44 3/4	43 5/8	41 1/4	39 3/4
28 Dec.	46 3/4	44 3/4	43 3/4	—	43 1/8	41 3/4	39 1/2	—

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Maart	Mei	Sept.	Dec.
17 Jan.	\$ 14,60	\$ 14,—	\$ 12,84	\$ 12,50
10 "	" 14,96	" 13,37	" 13,23	" 12,85
3 "	" 14,99	" 14,43	" 13,35	" 13,05
27 Dec.	" 14,45	" 13,92	" 13,03	" 12,70

Rotterdam, 18 Januari 1927.

THEE.

In de afgelopen week vond de eerste Amsterdamsche veiling plaats, omvattende 19.000 kisten Ned.-Indische thee, directe aanvoer. Waar de theemarkt te Londen in dezelfde stemming bleef waarmede het jaar 1926 sloot en die stemming in de eerste week van 1926 nog verscherpte, zoodat de prijzen van vrijwel alle soorten een niet onbelangrijke verlaging ondergingen, waren de verwachtingen voor die veiling niet willig. Toch viel het verloop mede, in zoover, dat er goede kooplust bleek te bestaan, zoodat van het aanbod per saldo weinig onverkocht bleef. Opmerkelijk was de goede belangstelling, die de betere kwaliteiten trokken, die dan ook prijzen konden bedingen, die niet veel lager waren dan die der December veiling. Alle andere soorten boekten een teruggang in prijs, afwisselend van 3 tot 14 ct., zoodat het gemiddelde prijsniveau ongeveer 8 a 9 ct. lager is komen te liggen dan dat der vorige veiling. De gemiddelde prijs bedraagt dan circa 71 ct. per 1/2 KG. Bij dezen prijsteruggang dient evenwel in aanmerking te worden genomen, dat over het algemeen genomen de kwaliteiten der aangeboden partijen vrij veel minder waren dan in de vorige veiling, een direct gevolg van het doorkomen der regens op Java. De maandstaat over December van den „Board of Trade" geeft aanvoeren te zien van ruim 54 miljoen lbs., die 3 miljoen lbs. kleiner zijn dan van de overeenkomstige maand van 1925. Hiertegenover staan afleveringen voor binnenlandsch verbruik van bijna 33 miljoen lbs. of bijna 2 miljoen lbs. lager dan een jaar geleden en afleveringen voor uitvoer van ruim 9 miljoen lbs. of 1 1/2 miljoen lbs. hooger dan 1925. De voorraden in entrepôt op ult. December 1926 zijn gestegen tot 207 miljoen lbs.; dit is ongeveer 8 miljoen lbs. hooger dan een jaar geleden.

Amsterdam, 17 Januari.

RUBBER.

Aanvankelijk stegen de prijzen gedurende de afgelopen week op orders van Amerika. Nadat Amerika zich echter als koper uit de markt teruggetrokken had, liepen de prijzen weer iets terug.

De markt sloot op de volgende noteeringen:

Ia Sheets:		einde voorafgaande week:
Januari	1.11	1.05 1/2
Jan./Maart	1.12	1.08 1/2
April/Juni	1.15	1.13

18 Januari 1927.

COPRA.

Gedurende de eerste dagen van de afgelopen week was de markt opnieuw zeer vast gestemd, doch tegen het einde werd de stemming wat gemakkelijker. Er bleef goede kooplust, vooral voor verdere termijnen, doch het aanbod van importeurs bleef beperkt. Fabrikanten namen weer eenige stoomende partijen op.

De slotnoteeringen zijn:

Nederl.-Indische f.m.s., stoomend	f 32,—
" " " Dec./Jan. afl.	32,—
" " " Jan./Febr. "	32 1/8
" " " Febr./Mrt. "	32 1/4

STEENKOLEN.

De kolenmarkt in Engeland vertoont niet het opgewekte beeld met vaste prijzen, dat in sommige kringen na de hervatting van den arbeid verwacht werd. De omvang van zaken is matig gebleven en de prijzen brokkelde langzaam af, al is er nu en dan een dag met onmiskenbaar vaste stemming. In Westfalen zijn de mijnen voor langen tijd uitverkocht en aanvragen voor betrekkelijk prompte levering worden terzijde gelegd. Voor de naaste toekomst geeft derhalve Engeland den toon aan.

Northumberland Ongezeefde	f 12,75
Durham	„ 12,75
Cardiff $\frac{2}{3}$ Large $\frac{1}{3}$ Smalls	„ 15,30
Schotsche Gezeefde	„ 12,25
Yorkshire Gewasschen Doubles	„ 16,20
Westfaalsche VETFÖRDER	„ 14,75
„ VETSTUKKEN	„ 16,75
„ SMEENOOTJES	„ 16,50
„ GASVLAMFÖRDER	„ 14,75
„ GIETCOKES	„ 16,50

alles per ton van 1000 KG., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Westfaalsche bunkerkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 12,75. Markt onregelmatig.

18 Januari 1927.

IJZER.

In Engeland neemt de productie van ruwijzer gestadig, hoewel langzaam, toe. In Dec. was zij 98.000 ton (Dec. 1925 503.400 ton). De kooksprijzen zijn echter nog hoog en de kookproductie beantwoordt niet aan de behoefte. Het Fransch-Duitsch-Luxemburgsche prijkkartel heeft, zich aanpassende aan de omstandigheden, de prijzen voor gieterij-ijzer verlaagd. F.o.b. Antwerpen is de noteering 80 sh. per Eng. ton, ijzer voor Engeland bestemd, wordt tegen 77 sh. verkocht. Franco Hollandsche grens is de prijs 80 sh. per Metr. ton.

Op de Belgische markt voor walsproducten is de toestand nog ongewijzigd. Nog altijd weinig vraag en behalve de Fransche zijn het nu ook de Luxemburgsche fabrieken, die concessies doen. Nu reeds sedert half October de markt onder den druk staat van teruggehouden vraag, verwacht men, dat hierin binnenkort een verandering zal komen en de huidige zwakke stemming zal omslaan.

	Noteering in de week van		
	3/9 Jan. 1927	10/16 Jan. 1927	11/17 Jan. 1926
Ruwijzer.			
<i>f. o. b. Middlesborough</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Cleveland Foundry no. 1	90/6	90/6	72/-
„ „ „ 3	85/6	85/6	69/6
„ „ „ 4	84/6	84/6	68/6
Hematite East Coast Mixed Numbers	90/-	90/-	77/-
<i>Wagon départ Longwy (Lotharingen)</i>	Frs.	Frs.	Frs.
Moulange P. L. no. 3...	540,-	540,-	367,-
Semi-phosphoreuse	580,-	580,-	385,-
<i>ab Werk Rheinl.-Westfalen</i>	Mk.	Mk.	Mk.
Giessereiroheisen no. 1	88.-	88.-	88.-
„ „ „ 3	86.-	86.-	86.-
Hämatit.....	93.50	93.50	93.50
<i>f. o. b. Antwerpen</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Gieterij ruwijzer no. 3..	77/-80	77-80	61/-
Walsproducten.			
<i>f. o. b. Antwerpen (vrijbl.)</i>	Sh.	Sh.	
Stafijzer	107-107/6	104-105	—
Plaatijzer 5 mM.....	123/6-	123 6-	—
„ 3 „	124/6	124/6	—
„ 3 „	133-133/6	133-133/6	—

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Koper Stan- daard	Koper Electro- lytisch	Tin	Lood	Zink
17 Jan. 1927..	55.15/-	62.15/-	301.17/6	27.17/6	31.12/6
10 „ 1927..	55.10/-	62.15-	301.17/6	27.15/-	32.2/6
3 „ 1926..	56.-/-	63.15/-	303.2/6	28.12/6	32.15/-
28 Dec. 1926..	56.7/6	64.10/-	297.17/6	28.17/6	32.15/-
18 Jan. 1926..	58.17/6	65.5/-	281.2/6	34.10/-	37.15/-
20 Juli 1914..	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

VRACHTENMARKT.

De Noord-Amerikaansche graanvrachtenmarkt verschaft in het begin der week een flinke vraag naar tonnage van middelmatige grootte, welke echter tegen het einde minder werd. De vraag was hoofdzakelijk naar de Middellandsche Zee. Van de Northern range werd naar Antwerpen of Rotterdam 18 cents per 100 lbs. zwaar graan betaald, optie Hamburg of Bremen 19 cents, per Januari. Bordeaux/Hamburg range betaalde per prompt 24 cents per 100 lbs., 2 loshavens, terwijl naar de Middellandsche Zee 21 cents is gedaan naar 1 haven per Jan. Van West St. John naar Bremen is 20 cents gedaan per Jan./Febr. en naar de Middellandsche Zee 24½ cents, basis één haven.

De vraag naar tonnage voor suiker van West-Indië breidde zich niet uit. Van Cuba werd een Februari-boot bevracht naar U.K./Cont. tegen 22/6, hetgeen kan worden herhaald.

Ook de Northern range verbeterde niet. Er werden de afgelopen week slechts twee bevrachtingen gedaan, één tegen 37/6 naar de volle range U.K./Continent en de ander naar Rotterdam tegen 36/3, optie Londen 36/9, optie beide havens 38/-.

De markt van de La Plata was de afgelopen week wederom zeer levendig en het aantal bevrachtingen voor alle posities van Januari tot Juni bedraagt minstens 40 booten. De vrachten bleven op peil, ofschoon de markt tegen het einde der week iets kalmer werd. De volgende vrachten werden betaald: Januari tot 35/-, Februari 29/9, Maart 26/6, Mei 25/- en Juni 26/-, alles van de boven la Plata havens naar de volle range U.K./Continent.

De salpeterbevrachters van Chili toonden iets meer belangstelling voor ruimte, hetgeen een gevolg was van de toen op handen zijnde vergadering van afnemers en leveranciers. Per Febr./Maart werd naar continentale havens 30/- betaald.

De Oostelijke markten bleven kalm, doch door het tekort aan tonnage werden de vrachten op hun vrij hoog peil gehouden. Wladiwostok en Dalny waren iets beter voor boonen en olie. Per Januari werd voor soyaboonen naar Hamburg of Rotterdam 32/6 betaald, optie Kopenhagen of Stettin 33/9. Olie werd geboekt per Maart/April tegen 52/6 naar de gebruikelijke continentale havens, 60/- Hull. Saigon boekte partijen per Maart naar St. Nazaire, Londen, Hull, Rotterdam, Bremen en Nordenham tegen 32/6, twee loshavens. Van Saigon en Kolsichang (2 laadhavens) werd een boot bevracht naar 6 hav. Cuba per Febr./Mrt. tegen 45/-.

Het verschil betreffende de charter tusschen de Engelsche reeders en bevrachters van Australië is nog niet van de baan. De eenige afsluitingen zijn van Zuid-Australië naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent 46/- per 2e helft van deze maand en van Victoria per Jan./Febr. 46/3. Burmah verschaft iets meer vraag en naar Fiume werd een boot bevracht tegen 32/-, basis twee laadhavens per Febr./Mrt., terwijl een groote boot naar Cuba 37/6 heeft geaccepteerd (9 loshavens) per Februari.

Van den Donau werd bevracht tegen 20/- naar het Continent per Febr./Mrt. De Zwarte Zee is kalm en de eenige bevrachting is tegen 14/6 naar het Continent, optie Denemarken/Zweden tegen 16/6.

Van de Middellandsche Zee vond de vrachten zijn over het algemeen lager geworden. Erts betaalde: La Goulette/Rotterdam 7/-, Algiers/Rotterdam 6/3, Benisaf/Rotterdam 6/3, Melilla/IJmuiden 8/3 en 8/6, Bona/Glasgow 7/9 en fosfaat: Sfax/Ghent 8/6, Amsterdam 9/3 en Bougie/Rotterdam 8/-.

De markt van de Golf van Biscaye was levendig, doch de vrachten zijn minder geworden. Bilbao/Rotterdam betaalde 5/9, Cardiff 6/6, Newport 6/9 en Middlesbrough 7/-.

RIJNVAART.

Week van 9 t/m. 15 Januari 1927.

De algemeene toestand in Rotterdam bleef ongewijzigd. De aanvoeren van erts etc. waren levendig, de verschepingen van kolen tamelijk stil.

Scheepsruimte was meer dan voldoende beschikbaar om aan de vraag te voldoen. De rijnvrachten ondergingen eene verdere daling van f 0,50/0,60 met $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ lostijd, tot resp. f 0,40/0,50.

Het sleeploon varieerde tusschen het 40 en 35 cts. tarief. De waterstand werd ten gevolge van aanhoudenden was gunstig en er kon derhalve zonder beperking van diepgang afgeladen worden.

In de Ruhrhavens bleef de toestand ongewijzigd. De verschepingen waren niet druk en Rijnruimte was voldoende beschikbaar.

De vracht voor exportkolen handhaafde zich op Mk. 1,— per ton met vrij sleepen.